

รายงานการพิจารณาศึกษา
ของคณะกรรมการการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี
ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา

เรื่อง
ระบบโปรแกรมช่วยเหลือเด็ก

สำนักกรรมการ ๓
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

(สำเนา)

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะกรรมการการพัฒนาศึกษา และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา

ที่ สว ๐๐๑๙.๑๙ / (รผ)

วันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

เรื่อง รายงานผลการพิจารณาศึกษา เรื่อง “ระบบโปรแกรมช่วยเหลือเด็ก”

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

ด้วยในคราวประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๗/๒๕๖๒ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันอังคารที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๒ ที่ประชุมวุฒิสภาได้ลงมติตั้งคณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภาตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๗๘ วรรคสอง (๑๓) ประกอบข้อ ๘๘ ซึ่งคณะกรรมการการพัฒนาศึกษา และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา เป็นคณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภา มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ กระทู้ถาม การพิจารณาสืบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาศึกษา เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส รวมทั้งประสานกับองค์กรภายในประเทศ ต่างประเทศ ประชาคมภายในประเทศและนานาชาติ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับแนวทางการร่วมมือเพื่อส่งเสริมการแก้ปัญหาสังคม ชุมชน เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส การส่งเสริมศักยภาพของชุมชน ด้านการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ การคุ้มครองและดูแลผู้ยากไร้การส่งเสริมความเสมอภาคและจัดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม ต่อบุคคล การส่งเสริมและพัฒนาสวัสดิการสังคม การเสริมสร้างพลังทางสังคม การสร้างหลักประกันความมั่นคง และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนไทยโดยรวม พิจารณาศึกษา ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งปัจจุบันคณะกรรมการคณะนี้ ประกอบด้วย

๑. นายวัลลภ ตังคณานุรักษ์	ประธานคณะกรรมการ
๒. พลตรี โอสถ ภาวิไล	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นางเพ็ญพักตร์ ศรีทอง	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายกิตติศักดิ์ รัตนวราหะ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. นางทัศนียา ยิวานนท์	เลขานุการคณะกรรมการ
๖. พลเอก ไพชยนต์ คำทันเจริญ	โฆษกคณะกรรมการ
๗. นางผาณิต นิตินันท์ประภาศ	ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๘. นายเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๙. หม่อมหลวงปนัดดา ดิศกุล	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๐. นายพีระศักดิ์ พอจิต	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๑. นายปรีชา บัววิรัตน์เลิศ	กรรมการ
๑๒. นายมณฑิร บัญญัติ	กรรมการ
๑๓. นายยุทธนา ทิพย์เจริญ	กรรมการ
๑๔. พลเอก วลิต โรจนภักดี	กรรมการ
๑๕. พลเรือเอก อະดุง พันธุ์เยี่ยม	กรรมการ

บัดนี้...

บัดนี้ คณะกรรมการได้พิจารณาศึกษา เรื่อง “ระบบโปรแกรมช่วยเหลือเด็ก” เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอรายงานการพิจารณาศึกษาเรื่องดังกล่าวต่อวุฒิสภาตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๘

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดทราบและนำเสนอรายงานของคณะกรรมการต่อที่ประชุมวุฒิสภาต่อไป

(ลงชื่อ) นายวัลลภ ตังคณานุก์

(นายวัลลภ ตังคณานุก์)

ประธานคณะกรรมการการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน

สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวภิรมย์ นิลทัพ)

ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ
การพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน
สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส

(นางธนยา สิงห์มณี)

ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ
การพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน
สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส

กลุ่มงานคณะกรรมการการพัฒนาสังคมฯ
สำนักกรรมการ ๓
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
โทรศัพท์ / โทรสาร ๐ ๒๘๓๑ ๙๒๒๕ - ๖

เพชรรัตน์ พิมพ์
เพชรรัตน์/ภิรมย์ ทาน
ภิรมย์ /ตรวจ

คณะกรรมการการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี
ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา

นายวัลลภ ตังคณานุรักษ์
ประธานคณะกรรมการ

พลตรี ไอสถ ภาวิไล
รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง

นางเพ็ญพักตร์ ศรีทอง
รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง

นายกิตติศักดิ์ รัตนวราหะ
รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม

นางทัศนာ ยูวานนท์
เลขานุการคณะกรรมการ

พลเอก ไพชยนต์ คำตันเจริญ
โฆษกคณะกรรมการ

นางผาณิต นิตินันท์ประภาศ
ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ

หม่อมหลวงปนัดดา ดิศกุล
ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

นายเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์
ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

นายพีระศักดิ์ พอจิต
ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

นายปรีชา บัววิรัตน์เลิศ
กรรมการ

นายมณฑิธร บุญตัน
กรรมการ

นายยุทธนา ทัพเจริญ
กรรมการ

พลเอก วลิต โรจนภักดี
กรรมการ

นายอำพล จินดาวัฒนะ
กรรมการ

พลเรือเอก อະดุง พันธุ์เอี่ยม
กรรมการ

นายอนุพร อรุณรัตน์
ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์

คณะอนุกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน และผู้ด้อยโอกาส

นายวัลลภ ตังคณานุก์ษ
ประธานคณะอนุกรรมการ

พลเอก ไชยยนต์ คำตันเจริญ
รองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่หนึ่ง

นางจิราภรณ์ เล้าเจริญ
รองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่สอง

นางทัศนียา ยูวานนท์
อนุกรรมการและที่ปรึกษา

นายศุภชัย สติรศีลปิน
อนุกรรมการ

นางงามจิต เต้สุวรรณ
อนุกรรมการ

นายสำราญ อรุณธาดา
อนุกรรมการ

นางสาวบุญชिरา ภูษณะจิต
อนุกรรมการ

นายอัครเดช สุพรรณฝ้าย
อนุกรรมการ

นายธนรัตน์ ธาราภรณ์
อนุกรรมการ

นางณัฐนันท์ สว่างวงศ์
อนุกรรมการและเลขานุการ

นางเพชรรัตน์ มหาสิงห์
อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

รายงานการพิจารณาศึกษา
เรื่อง “ระบบโปรแกรมช่วยเหลือเด็ก”
ของคณะกรรมการการพัฒนาสังคมและกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ
คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา

ด้วยในคราวประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๗/๒๕๖๒ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันอังคารที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๒ ที่ประชุมวุฒิสภาได้ลงมติตั้งคณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภา ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๗๘ วรรคสอง (๑๓) โดยมีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกระทู้พิจารณา สืบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาสังคม เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส รวมทั้งประสานกับองค์กรภายในประเทศ ต่างประเทศ ประชาคมภายในประเทศ และนานาชาติ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับแนวทางความร่วมมือเพื่อส่งเสริมการแก้ปัญหา สังคม ชุมชน เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส การส่งเสริมศักยภาพของชุมชน ด้านการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ การคุ้มครองและดูแลผู้ยากไร้ การส่งเสริมความเสมอภาคและขจัด การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล การส่งเสริมและพัฒนาสวัสดิการสังคม การเสริมสร้างพลังทางสังคม การสร้างหลักประกัน ความมั่นคง และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของ คนไทยโดยรวมพิจารณาศึกษา ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และแผนแม่บทภายใต้ ยุทธศาสตร์ชาติ ที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

บัดนี้ คณะกรรมการได้พิจารณาศึกษา เรื่อง “ระบบโปรแกรมช่วยเหลือเด็ก” เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอรายงานผลการพิจารณาศึกษาเรื่องดังกล่าวต่อวุฒิสภา ตามข้อบังคับ การประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๘๘ ดังนี้

๑. การดำเนินงานของคณะกรรมการ

คณะกรรมการได้ดำเนินการพิจารณาศึกษา ดังนี้

๑.๑ คณะกรรมการได้มีมติมอบหมายให้คณะอนุกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน และผู้ด้อยโอกาส ทำหน้าที่พิจารณาศึกษา ซึ่งอนุกรรมการคณะนี้ ประกอบด้วย

๑) นายวัลลภ ตังคณานุรักษ์	ประธานอนุกรรมการ
๒) พลเอก ไพบยน์ คำตันเจริญ	รองประธานอนุกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓) นางจิราภรณ์ เล้าเจริญ	รองประธานอนุกรรมการ คนที่สอง
๔) นายศุภชัย สถิตศิลป์	อนุกรรมการ
๕) นางงามจิต แต่สุวรรณ	อนุกรรมการ
๖) นายอัครเดช สุพรรณฝ้าย	อนุกรรมการ
๗) นายธนรัตน์ ธาราภรณ์	อนุกรรมการ
๘) นายสำราญ อรุณธาดา	อนุกรรมการ
๙) นางสาวบุญชिरา ภูชนะจิต	อนุกรรมการ

๑๐) นายศุภภากร ปทุมรัตน์นาธาร	อนุกรรมการ
๑๑) นางณัฐนันท์ สว่างวงศ์	อนุกรรมการและเลขานุการ
๑๒) นางเพชรรัตน์ มหาสิงห์	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ คือ

๑) นางทัศนียา ยวามนธ์	ประธานที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๒) นายปรีชา บัววิรัตน์เลิศ	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

๑.๒ ที่ประชุมคณะกรรมการได้มีมติแต่งตั้ง นางสาวภิรมย์ นิลทัพ นิตกรเชี่ยวชาญ ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานคณะกรรมการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส และนางธนยา สิงห์มณี นิตกรชำนาญการ กลุ่มงาน คณะกรรมการพัฒนาสังคมฯ ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการตามข้อบังคับ การประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๘๗

๑.๓ วิธีการพิจารณาข้อมูล ข้อเท็จจริง

การรับฟังข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๖ ครั้ง ประกอบด้วย

- เชิญผู้แทนจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน) เข้าร่วมประชุมกับ คณะกรรมการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา ในการประชุม ครั้งที่ ๔๒/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๓
- เชิญผู้แทนจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เข้าร่วมประชุมกับคณะอนุ กรรมการกิจการเด็ก เยาวชน และผู้ด้อยโอกาส ในการประชุม ครั้งที่ ๑๘/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๖
- เชิญผู้แทนจากสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (องค์การ มหาชน) เข้าร่วมประชุมกับคณะอนุกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน และผู้ด้อยโอกาส ในการประชุมครั้งที่ ๒๑/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๖
- เชิญผู้แทนจากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เข้าร่วมประชุมกับคณะอนุกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน และ ผู้ด้อยโอกาส ในการประชุมครั้งที่ ๒๒/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๖
- เชิญผู้แทนจากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา ในการ ประชุมครั้งที่ ๒๓/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๖๖

- เชิญผู้แทนจากกระทรวงสาธารณสุข เข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน และผู้ด้อยโอกาส ในการประชุม ครั้งที่ ๒๓/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๖๖

๒. ผลการพิจารณาศึกษา

คณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน และผู้ด้อยโอกาส ได้เสนอรายงานผลการพิจารณาศึกษา เรื่อง “ระบบโปรแกรมช่วยเหลือเด็ก” ต่อคณะกรรมการการพัฒนาสังคมและกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา และคณะกรรมการ ได้มีมติรับรองรายงานดังกล่าว โดยให้ถือว่าเป็นรายงานซึ่งคณะกรรมการได้พิจารณาศึกษา คณะกรรมการจึงขอเสนอรายงานผลการพิจารณา พร้อมทั้งข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ เพื่อให้ที่ประชุมวุฒิสภาให้ความเห็นชอบกับผลการพิจารณา รวมทั้งข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ ขอได้โปรดแจ้งไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาและดำเนินการตามแต่เห็นสมควรต่อไป ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนสืบต่อไป

(นางทัศนีย์ ยุวานนท์)

เลขาธิการคณะกรรมการการพัฒนาสังคมและกิจการเด็ก เยาวชน
สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา

บทสรุปผู้บริหาร
รายงานการพิจารณาศึกษา
เรื่อง ระบบโปรแกรมช่วยเหลือเด็ก

คณะกรรมการการพัฒนาระบบและกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา ได้เล็งเห็นถึงปัญหาความรุนแรงในครอบครัว เป็นเรื่องที่ใกล้ตัวของทุกคน ดังนั้น การช่วยเหลือผู้ประสบเหตุหรือผู้ถูกกระทำความรุนแรงในเบื้องต้นจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ประกอบกับการดำเนินงานเพื่อให้สอดคล้องตามแนวทางเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน หรือ Sustainable Development Goals (SDGs) และการพัฒนาที่ยั่งยืนแห่งสหประชาชาติ ค.ศ. ๒๐๓๐ ในเป้าหมายที่ ๕ และเป้าหมายที่ ๑๖ กำหนดให้ “สร้างความเท่าเทียมทางเพศ และการขจัดความรุนแรงต่อสตรีและเด็ก” รวมถึงควรมีการบังคับใช้พระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ.๒๕๖๕ และพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.๒๕๕๐ อย่างจริงจัง

หากมองถึงสถานการณ์ความรุนแรงที่ผ่านมา จากข่าวความรุนแรงการทำร้ายเด็ก สตรี หรือบุคคลภายในครอบครัว ที่ปรากฏตามสื่อต่าง ๆ ยังมีเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ขณะที่ข้อมูลจากศูนย์ปฏิบัติการ กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รายงานการช่วยเหลือผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ (เดือนตุลาคม ๒๕๖๕ – เดือนกันยายน ๒๕๖๖) ทั้งสิ้นจำนวน ๒,๓๑๒ ราย ซึ่งจังหวัดที่มีความรุนแรงมากที่สุด ๕ อันดับแรก คือ ๑) กรุงเทพมหานคร จำนวน ๒๐๒ ราย ๒) ราชบุรี จำนวน ๘๔ ราย ๓) เชียงราย จำนวน ๗๗ ราย ๔) เชียงใหม่ จำนวน ๕๕ ราย และ ๕) กาญจนบุรี จำนวน ๕๔ รายผู้ที่ถูกกระทำความรุนแรงมากที่สุดเป็นเพศหญิง จำนวน ๑,๙๓๑ ราย อายุที่ถูกกระทำมากที่สุด คือ อายุ ๓๖ – ๕๙ ปี จำนวน ๘๗๔ ราย ทั้งยังมีทารกแรกเกิด – ๖ ขวบ จำนวน ๒๗ ราย รูปแบบเป็นความรุนแรงด้านร่างกาย ๕๔.๕% ด้านจิตใจ ๓๖.๓% ทางเพศ ๗.๕% มีผู้เสียชีวิตถึง ๑.๗% ส่วนผู้กระทำมากที่สุด เป็นวัยกลางคน อายุ ๓๖ – ๕๙ ปี จำนวน ๑,๒๘๑ ราย จากข้อมูลสถิติการให้บริการของศูนย์ช่วยเหลือสังคม ๑๓๐๐ พบว่า ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ เกิดความรุนแรงภายในครอบครัว จำนวน ๒,๗๗๘ ราย และความรุนแรงภายนอกครอบครัว จำนวน ๑,๓๔๗ ราย รวมทั้งสิ้นจำนวน ๔,๑๒๕ ราย ผู้ถูกกระทำเป็นเพศหญิง จำนวน ๓,๐๒๔ ราย พื้นที่เกิดเหตุมากที่สุด คือ กรุงเทพมหานคร จำนวน ๑,๐๔๑ ราย เป็นการทำร้ายร่างกายมากที่สุด รองลงมา คือ ถูกล่วงละเมิดทางเพศและถูกกระทำอนาจาร

ปัจจุบันมีหน่วยงานภาคีเครือข่ายหลาย ๆ หน่วยงาน และทีมสหวิชาชีพที่มีหน้าที่ในการสร้างความตระหนักรู้ให้กับสังคมได้มีการคิดค้นและพัฒนาระบบเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์เพื่อส่งเสริมช่องทางการป้องกันและช่วยเหลือเหยื่อหรือผู้ประสบความรุนแรง

ในครอบครัวให้สามารถเข้าถึงข้อมูลที่สอดคล้องกับความต้องการของแต่ละบุคคล ผ่านระบบที่เป็นเหมือนเพื่อนที่พร้อมให้คำปรึกษาตลอด ๒๔ ชั่วโมง ในบริบทที่แตกต่างกัน อาทิ

✚ ระบบโปรแกรมการช่วยเหลือและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ชื่อว่า “My sis bot” โดยโปรแกรมนี้อาจทำหน้าที่ในการรับฟังและให้คำปรึกษา สามารถเข้าใช้งานได้ผ่านเฟซบุ๊กแมสเซนเจอร์ สำหรับการให้คำปรึกษาและช่วยเหลือจะครอบคลุมใน ๔ ด้าน ประกอบด้วย การถูกทำร้าย การถูกล่วงละเมิดทางเพศ การตั้งครรภ์ไม่พร้อม และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ขณะเดียวกันยังได้สอดแทรกความรู้ด้านกฎหมายไปกับคำแนะนำในการใช้ชีวิต

✚ ระบบโปรแกรมพยากรณ์เพื่อลดความเสี่ยงต่อผู้หญิงและเด็กที่ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการคัดกรองและสอบถามซักประวัติก่อนทำการรักษาทางการแพทย์ โดยกระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้ริเริ่มคิดค้น แอปพลิเคชันระบบพยากรณ์จะมีคำถามเบื้องต้น ๒ ลักษณะ ดังนี้

๑) คนไข้เคยประสบปัญหาหรือถูกกระทำด้วยความรุนแรงมากน้อยเพียงใด เช่น ถูกทำร้ายร่างกาย การถูกเหยียดหยาม และการถูกข่มขู่

๒) ความกังวลของคนไข้ที่จะนำไปสู่การเกิดความรุนแรง เช่น สถานที่เกิดเหตุเป็นอย่างไร ขณะนั้นอยู่กับใคร ที่พักอาศัยมีความเป็นส่วนตัวหรือไม่ ประกอบอาชีพอะไร มีโรคประจำตัวหรือไม่ ภาวะทางจิต ปัญหาทางอารมณ์ เป็นต้น

✚ ระบบโปรแกรมแจ้งเหตุฉุกเฉินทางสังคม (Emergency Social Services : ESS Thailand) โดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นผู้ริเริ่มคิดค้น สามารถใช้งานผ่านแอปพลิเคชันไลน์ ตลอด ๒๔ ชั่วโมง เพื่อความสะดวก และรวดเร็ว โดยสามารถแชร์พิกัดจุดเกิดเหตุเพื่อให้เจ้าหน้าที่รัฐเข้าให้ความช่วยเหลือได้อย่างแม่นยำ ติดตามการช่วยเหลือได้ทันที สำหรับเหตุการณ์ฉุกเฉินที่สามารถแจ้ง ESS Help Me ได้

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ทำให้ทราบว่าทั้ง ๓ โปรแกรม มีวัตถุประสงค์เดียวกัน คือ เพื่อร่วมกันลดความเสี่ยงต่อผู้หญิงและเด็กที่ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว ทำให้สามารถสรุปภาพรวมปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการใช้โปรแกรมทั้ง ๓ โปรแกรม และข้อเสนอแนะได้ ๕ ข้อ ดังนี้

๑) ปัญหาในระบบโปรแกรมช่วยเหลือและให้คำปรึกษาสำหรับผู้ที่ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัวมีหลายระบบ อาจทำให้เกิดความสับสนในการแจ้งเหตุ

เนื่องจากทั้ง ๓ โปรแกรมที่ได้กล่าวข้างต้นมีหน่วยงานแต่ละหน่วยงานเป็นผู้จัดทำระบบโปรแกรมขึ้นทำให้การแจ้งเหตุมีความหลากหลายและมีแนวทางปฏิบัติที่แตกต่างกันไปในรูปแบบของหน่วยงานนั้น ๆ เช่น

✓ ระบบโปรแกรมการช่วยเหลือและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ชื่อว่า “Mysis chatbot” เป็นโปรแกรมที่ทำหน้าที่ในการรับฟังและให้คำปรึกษาสามารถเข้าใช้งานได้ ผ่านเฟซบุ๊กแมสเซนเจอร์ โดยผู้ใช้ต้องเลือกคำตอบที่ Mysis chatbot กำหนด เพื่อ Mysis chatbot จะได้แนะนำทางออกได้อย่างถูกต้อง

✓ ระบบโปรแกรมพยากรณ์เพื่อลดความเสี่ยงต่อผู้หญิงและเด็กที่ถูกกระทำ ความรุนแรงในครอบครัว ซึ่งเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการคัดกรองและสอบถามซักประวัติก่อนทำการรักษาทางการแพทย์ โดยจะมีคำถาม ๒ ลักษณะ ดังนี้

แบบคัดกรองและสอบถามซักประวัติก่อนทำการรักษาทางการแพทย์โดยแอปพลิเคชันระบบพยากรณ์จะมีคำถาม ๒ ลักษณะ ดังนี้

๑) คนไข้เคยประสบปัญหาหรือถูกกระทำด้วยความรุนแรงมาก่อนเพียงใด เช่น ถูกทำร้ายร่างกาย การถูกเหยียดหยาม และการถูกข่มขู่

๒) ความกังวลของคนไข้ที่จะนำไปสู่การเกิดความรุนแรง เช่น สถานที่เกิดเหตุเป็นอย่างไร ขณะนั้นอยู่กับใคร ที่พักอาศัยมีความเป็นส่วนตัวหรือไม่ ประกอบอาชีพอะไร

✓ ระบบโปรแกรมแจ้งเหตุฉุกเฉินทางสังคม (Emergency Social

Services : ESS Thailand สามารถใช้งานผ่านแอปพลิเคชันไลน์ ตลอด ๒๔ ชั่วโมง เพื่อความสะดวก และรวดเร็ว โดยสามารถแชร์พิกัดจุดเกิดเหตุเพื่อให้เจ้าหน้าที่รัฐเข้าให้ความช่วยเหลือได้อย่างแม่นยำ ติดตามการช่วยเหลือได้ทันทีสำหรับเหตุการณ์ฉุกเฉินที่สามารถแจ้ง ESS Help Me ได้

ข้อเสนอแนะ

ควรมีการเชื่อมโยงฐานข้อมูล และบูรณาการการทำงานร่วมกัน โดยรวมช่องทางในการแจ้งเหตุเพียงช่องทางเดียว เพื่อให้ง่ายต่อการเข้าถึงและใช้งานระบบ โดยไม่ก่อให้เกิดความสับสน อีกทั้งยังเป็นการลดภาระของประชาชน และควรประสานความร่วมมือกับหน่วยงาน/องค์กรที่มีเครือข่ายในการช่วยประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับประโยชน์และวิธีเข้าถึงระบบ เพื่อนำไปสู่การใช้งานอย่างครอบคลุมทั่วทุกพื้นที่ เช่น สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน เป็นต้น

๒) ปัญหาด้านการขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ด้านการคุ้มครองเด็กและสตรี ที่มีไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน

ปัจจุบันหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ ยังขาดบุคลากร เจ้าหน้าที่ที่ผู้เชี่ยวชาญทางด้านคุ้มครองเด็กและสตรีในการปฏิบัติงานเพื่อทำหน้าที่ให้คำแนะนำ คำปรึกษาเพื่อให้ความช่วยเหลือ

ข้อเสนอแนะ

ควรมีการพัฒนาบุคลากรที่มีอยู่ให้มีทักษะ ความรู้ ศักยภาพในการตอบคำถาม รวมถึงสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางในการปฏิบัติงาน ตลอดจนปรับทัศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานให้มีการวางแผนเกี่ยวกับระบบการเฝ้าระวัง กระบวนการปฏิบัติงาน และการให้ความช่วยเหลือ

๓) ปัญหาการส่งต่อความช่วยเหลือไม่ทันท่วงที

กรณีที่มีผู้ร้อง ร้องเรียนมายังระบบ Chatbot เพื่อขอความช่วยเหลือหรือคำปรึกษา ทำให้การส่งต่อความช่วยเหลือในกรณีที่เป็นปัญหารุนแรงไม่ทันท่วงที

ข้อเสนอแนะ

ควรมีการพัฒนาระบบเครื่องมือในการติดต่อประสานงานที่ทำหน้าที่เป็น “หน่วยเคลื่อนที่เร็ว” ให้สามารถทำหน้าที่แก้ไขปัญหาได้อย่างทันท่วงที ในจุดเกิดเหตุและช่วยลดการบาดเจ็บและสูญเสียชีวิตเพื่อสะดวกในการประสานส่งต่อข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว

๔) ปัญหาการแจ้งผลกลับคืนหลังแจ้งเหตุ

ปัญหาการแจ้งผลกลับคืนในกรณีหลังแจ้งเหตุยังคงไม่มีหน่วยงานใดดำเนินการ เนื่องจากขาดแคลนบุคลากรในการทำหน้าที่ เนื่องจากการรับแจ้งเหตุใช้ระบบปัญญาประดิษฐ์หรือการ Chatbot ในการรับเรื่อง

ข้อเสนอแนะ

ควรจัดหาเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทำหน้าที่วิเคราะห์ข้อมูลปัญหาเชิงรุก เพื่อประเมินและติดตามผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินงานของระบบโดยมีการแจ้งผลความคืบหน้าไปยังผู้ร้อง กระบวนการเยียวยา โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีแนวทางการปฏิบัติงานที่สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๕) ปัญหาการเยียวยาช่วยเหลือผู้เสียหายระยะยาว

แม้ปัจจุบันจะมี “กองทุนยุติธรรม” อยู่แล้วก็ตาม แต่การเข้าถึงกองทุนยังล่าช้าและเป็นกองทุนในระยะสั้น การเยียวยาในระยะยาวจึงขาดระบบรองรับ

ข้อเสนอแนะ

ต้องเร่งประสานงานผู้เสียหายให้เข้าถึง “กองทุนยุติธรรม” ในพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทน ค่าเสียหายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ.๒๕๔๔ เพื่อได้รับเงินเยียวยาได้อย่างรวดเร็ว สำหรับในระยะยาวนั้น กระทรวงการพัฒนาสังคมฯต้องวางระบบและหากกลไกการช่วยเหลือ โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนเข้าเสริมช่วย

สารบัญ

	หน้า
รายนามคณะกรรมการ	ก
รายนามคณะอนุกรรมการ	ค
รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง ระบบโปรแกรมช่วยเหลือเด็ก	จ
บทสรุปผู้บริหาร	ช
สารบัญ	ฐ
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาของการพิจารณาศึกษา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการพิจารณาศึกษา	๓
๑.๓ ขอบเขตของการพิจารณาศึกษา	๓
๑.๔ วิธีการพิจารณาศึกษา	๓
๑.๕ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๓
บทที่ ๒ เอกสาร และงานวิชาการที่เกี่ยวข้อง	๔
๒.๑ ความหมาย	๔
๒.๒ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน	๖
๒.๓ นิยามของ ความยุติธรรม ในนวัตกรรมเพื่อความยุติธรรม	๗
๒.๔ แนวคิดมาตรฐานสากล UN's Model	๗
๒.๕ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	๘
บทที่ ๓ วิธีการพิจารณาศึกษา	๙
การรับฟังข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๖ ครั้ง	๙
- ครั้งที่ ๑	๙
- ครั้งที่ ๒	๑๑
- ครั้งที่ ๓	๑๕
- ครั้งที่ ๔	๑๘
- ครั้งที่ ๕	๒๑
- ครั้งที่ ๖	๒๓
บทที่ ๔ ข้อเสนอแนะ	๒๗
บรรณานุกรม	

สารบัญ (ต่อ)

ภาคผนวก

- ภาคผนวก ก** - ที่มาและวิธีการการนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ โดยใช้โปรแกรม My sis โดยการเชิญผู้แทนจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติเข้าร่วมประชุมครั้งที่ ๑
- ภาคผนวก ข** - ความคืบหน้าการใช้โปรแกรม My sis โดยการเชิญผู้แทนจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เข้าร่วมประชุม ครั้งที่ ๒
- ภาคผนวก ค** - ความคืบหน้าการใช้โปรแกรม My sis โดยการเชิญผู้แทนจากสถาบัน TIJ เข้าร่วมประชุมครั้งที่ ๓
- ภาคผนวก ง** - ที่มาและวิธีการใช้โปรแกรม ESS โดยเชิญผู้แทนจากปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เข้าร่วมประชุม ครั้งที่ ๕
- ภาคผนวก จ** - รายชื่อคณะกรรมการการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา
- รายชื่อที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ และเลขานุการประจำคณะกรรมการ
- รายชื่อคณะอนุกรรมการ
- รายชื่อฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาของการพิจารณาศึกษา

หากมองถึงสถานการณ์ความรุนแรงที่ผ่านมา จากข่าวความรุนแรงการทำร้ายเด็กสตรี หรือบุคคลภายในครอบครัว ที่ปรากฏตามสื่อต่าง ๆ ยังมีเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ขณะที่ข้อมูลจากศูนย์ปฏิบัติการ กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รายงานการช่วยเหลือผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ (เดือนตุลาคม ๒๕๖๕ – เดือนกันยายน ๒๕๖๖) ทั้งสิ้นจำนวน ๒,๓๑๒ ราย ซึ่งจังหวัดที่มีความรุนแรงมากที่สุด ๕ อันดับแรก คือ ๑) กรุงเทพมหานคร จำนวน ๒๐๒ ราย ๒) ราชบุรี จำนวน ๘๔ ราย ๓) เชียงราย จำนวน ๗๗ ราย ๔) เชียงใหม่ จำนวน ๕๕ ราย และ ๕) กาญจนบุรี จำนวน ๕๔ ราย ผู้ที่ถูกกระทำความรุนแรงมากที่สุดเป็นเพศหญิง จำนวน ๑,๙๓๑ ราย อายุที่ถูกกระทำมากที่สุดคือ อายุ ๓๖ – ๕๙ ปี จำนวน ๘๗๔ ราย ทั้งยังมีทารกแรกเกิด – ๖ ขวบ จำนวน ๒๗ ราย รูปแบบเป็นความรุนแรงด้านร่างกาย ๕๔.๕% ด้านจิตใจ ๓๖.๓% ทางเพศ ๗.๕% มีผู้เสียชีวิตถึง ๑.๗% ส่วนผู้กระทำมากที่สุด เป็นวัยกลางคน อายุ ๓๖ – ๕๙ ปี จำนวน ๑,๒๘๑ ราย จากข้อมูลสถิติการให้บริการของศูนย์ช่วยเหลือสังคม ๑๓๐๐ พบว่า ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ เกิดความรุนแรงภายในครอบครัว จำนวน ๒,๗๗๘ ราย และความรุนแรงภายนอกครอบครัว จำนวน ๑,๓๔๗ ราย รวมทั้งสิ้นจำนวน ๔,๑๒๕ ราย ผู้ถูกกระทำเป็นเพศหญิง จำนวน ๓,๐๒๔ ราย พื้นที่เกิดเหตุมากที่สุดคือ กรุงเทพมหานคร จำนวน ๑,๐๔๑ ราย เป็นการทำร้ายร่างกายมากที่สุด รองลงมา คือ ถูกล่วงละเมิดทางเพศและถูกกระทำอนาจาร

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น สะท้อนได้ว่า ปัญหาความรุนแรงในครอบครัว เป็นเรื่องที่ใกล้ตัวของทุกคน ดังนั้น การช่วยเหลือผู้ประสบเหตุหรือผู้ถูกกระทำความรุนแรงในเบื้องต้นจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ประกอบกับการดำเนินงานเพื่อให้สอดคล้องตามแนวทางเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน หรือ Sustainable Development Goals (SDGs) และการพัฒนาที่ยั่งยืนแห่งสหประชาชาติ ค.ศ. ๒๐๓๐ ในเป้าหมายที่ ๕ และเป้าหมายที่ ๑๖ กำหนดให้ “สร้างความเท่าเทียมทางเพศและการขจัดความรุนแรงต่อสตรีและเด็ก” รวมถึงควรมีการบังคับใช้พระราชบัญญัติมาตรการป้องกันและขจัดความรุนแรงต่อสตรีและเด็ก” รวมถึงควรมีการบังคับใช้พระราชบัญญัติมาตรการป้องกันและขจัดความรุนแรงต่อสตรีและเด็ก พ.ศ.๒๕๖๕ และพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.๒๕๕๐ อย่างจริงจัง

ปัจจุบันมีหน่วยงานภาคีเครือข่ายหลาย ๆ หน่วยงาน และทีมสหวิชาชีพ ที่มีหน้าที่ในการสร้างความตระหนักรู้ให้กับสังคมได้มีการคิดค้นและพัฒนาระบบเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์เพื่อส่งเสริมช่องทางการป้องกันและช่วยเหลือเหยื่อหรือผู้ประสบความรุนแรงในครอบครัวให้สามารถเข้าถึงข้อมูลที่สอดคล้องกับความต้องการของแต่ละบุคคล ผ่านระบบที่เป็นเหมือนเพื่อนที่พร้อมให้คำปรึกษาตลอด ๒๔ ชั่วโมง ในบริบทที่แตกต่างกัน อาทิ

 ระบบโปรแกรมการช่วยเหลือและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ชื่อว่า “My sis bot” โดยโปรแกรมนี้จะทำหน้าที่ในการรับฟังและให้คำปรึกษา สามารถเข้าใช้งานได้ผ่านเฟซบุ๊กแอสเซนเจอร์ สำหรับการให้คำปรึกษาและช่วยเหลือจะครอบคลุมใน ๔ ด้าน ประกอบด้วย การถูกทำร้าย การถูกล่วงละเมิดทางเพศ การตั้งครรภ์ไม่พร้อม และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ขณะเดียวกันยังได้สอดแทรกความรู้ด้านกฎหมายไปกับคำแนะนำในการใช้ชีวิต

 ระบบโปรแกรมพยากรณ์เพื่อลดความเสี่ยงต่อผู้หญิงและเด็กที่ถูกกระทำ ความรุนแรงในครอบครัว เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการคัดกรองและสอบถามซักประวัติก่อนทำการรักษาทางการแพทย์ โดยกระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้ริเริ่มคิดค้น แอปพลิเคชันระบบพยากรณ์จะมีคำถามเบื้องต้น ๒ ลักษณะ ดังนี้

๑) คนไข้เคยประสบปัญหาหรือถูกกระทำด้วยความรุนแรงมากน้อยเพียงใด เช่น ถูกทำร้ายร่างกาย การถูกเหยียดหยาม และการถูกข่มขู่

๒) ความกังวลของคนไข้ที่จะนำไปสู่การเกิดความรุนแรง เช่น สถานที่เกิดเหตุเป็นอย่างไร ขณะนั้นอยู่กับใคร ที่พักอาศัยมีความเป็นส่วนตัวหรือไม่ ประกอบอาชีพอะไร มีโรคประจำตัวหรือไม่ ภาวะทางจิต ปัญหาทางอารมณ์ เป็นต้น

 ระบบโปรแกรมแจ้งเหตุฉุกเฉินทางสังคม (Emergency Social Services : ESS Thailand) โดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นผู้ริเริ่มคิดค้น สามารถใช้งานผ่านแอปพลิเคชันไลน์ ตลอด ๒๔ ชั่วโมง เพื่อความสะดวก และรวดเร็ว โดยสามารถแชร์พิกัดจุดเกิดเหตุเพื่อให้เจ้าหน้าที่รัฐเข้าให้ความช่วยเหลือได้อย่างแม่นยำ ติดตามการช่วยเหลือได้ทันที สำหรับเหตุการณ์ฉุกเฉินที่สามารถแจ้ง ESS Help Me ได้ มีดังนี้

- ๑) ข่มขู่ว่าจะทำร้าย หรือโดนทำร้ายร่างกาย
- ๒) กักขังหน่วงเหนี่ยว
- ๓) เสี่ยงถูกล่วงละเมิดทางเพศ
- ๔) ผู้คลุ้มคลั่งก่อให้เกิดเหตุร้าย
- ๕) มั่วสุม จนก่อให้เกิดเหตุร้าย

ดังนั้น คณะกรรมการการพัฒนาสังคมฯ วุฒิสภา ซึ่งมีหน้าที่และอำนาจในการ คัดกรอง ส่งเสริมความเสมอภาคและขจัดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล และแก้ปัญหาสังคม ชุมชน เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส จึงมอบหมายให้ คณะอนุกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน และผู้ด้อยโอกาส พิจารณาศึกษา ติดตามผลการดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรคและแนวทางในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว แนวทางการช่วยเหลือผู้ประสบเหตุหรือผู้ถูกกระทำ ความรุนแรง ในรูปแบบเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ เพื่อนำมาจัดทำเป็น ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเสนอต่อรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการพิจารณาศึกษา

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาขั้นตอนและปัญหาการใช้โปรแกรม AI ต่อผู้ประสบปัญหา ความรุนแรงที่ได้รับข้อมูล และความช่วยเหลือที่ตรงกับความต้องการ โดยช่องทางการแจ้งเหตุฉุกเฉิน ผ่านช่องทางออนไลน์

๑.๒.๒ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ตระหนักถึงการบูรณาการการทำงานร่วมกัน รวมถึงการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

๑.๒.๓ เพื่อรายงานผลการศึกษาต่อวุฒิสภา และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และทุกภาคส่วนได้นำผลการศึกษาไปเป็นแนวทางในการดำเนินงาน

๑.๓ ขอบเขตของการพิจารณาศึกษา

๑.๓.๑ **ขอบเขตด้านเนื้อหา** เป็นการศึกษาการใช้โปรแกรม AI จากหน่วยงานที่จัดทำ ระบบโปรแกรมช่วยเหลือผู้เสียหายจากการถูกระงับความรุนแรงในครอบครัว อาทิ

➢ ระบบโปรแกรมการช่วยเหลือและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรง ในครอบครัว

➢ ระบบโปรแกรมพยากรณ์เพื่อลดความเสี่ยงต่อผู้หญิงและเด็กที่ถูกกระทำ ความรุนแรงในครอบครัว

➢ ระบบโปรแกรมแจ้งเหตุฉุกเฉินทางสังคม

ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในกรณีการแจ้งเหตุฉุกเฉินผ่านช่องทางออนไลน์

๑.๓.๒ **ขอบเขตด้านระยะเวลา** เป็นการรวบรวมข้อมูลจากการรับฟังความคิดเห็น จากผู้แทนจาก สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน) กองบริหารการสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รวมถึงกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมกับคณะอนุกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน และผู้ด้อยโอกาส

๑.๔ วิธีการพิจารณาศึกษา

รับฟังข้อมูลจากการประชุมร่วมกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ สถาบันเพื่อการยุติธรรม แห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน) กองบริหารการสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข และกรมกิจการสตรี และสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ข้อมูล และข้อคิดเห็นประกอบการพิจารณาศึกษา

๑.๕ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑.๕.๑ ได้ทราบถึงขั้นตอนและปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการใช้ระบบโปรแกรม ช่วยเหลือเด็กจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๑.๕.๒ ได้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อการบูรณาการการทำงานร่วมกัน รวมถึงการ เชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

บทที่ ๒

เอกสาร และงานวิชาการที่เกี่ยวข้อง

๒.๑ ความหมาย

ความรุนแรง^๑ หมายถึง การกระทำที่เป็นความตั้งใจกำลังหรืออำนาจทางกายข่มขู่ คุกคาม ทำร้ายตนเอง ผู้อื่น กลุ่มคนหรือสังคม ทำให้เกิดการบาดเจ็บ เสียชีวิต การทำร้ายจิตใจ ยับยั้ง และปิดกั้นการเจริญงอกงาม สูญเสีย หรือจำกัดสิทธิบางประการ

องค์การอนามัยโลก^๒ ได้แบ่งความรุนแรงออกเป็น ๓ ประเภท ดังนี้

๑. ความรุนแรงต่อตนเอง หมายถึง ลักษณะความรุนแรงที่เกิดจากการที่บุคคล กระทำต่อตนเอง แบ่งออกได้เป็น ๒ ประเภทย่อย ได้แก่ พฤติกรรมฆ่าตัวตาย และพฤติกรรม ทำร้ายตัวเอง

๒. ความรุนแรงระหว่างบุคคล หมายถึง ความรุนแรงที่กระทำโดยบุคคลอื่น หรือกลุ่ม บุคคลอื่น แบ่งออกได้เป็น ๒ ประเภทย่อย ได้แก่ ได้แก่ ความรุนแรงในครอบครัวและคู่ครอง และความรุนแรงในชุมชน

๓. ความรุนแรงระดับกลุ่ม หมายถึง ความรุนแรงที่กระทำโดยกลุ่มบุคคล แบ่งออก ได้เป็น ๓ ประเภทย่อย ได้แก่ ความรุนแรงทางสังคม ความรุนแรงทางการเมือง และความรุนแรง ทางเศรษฐกิจ

ลักษณะของการกระทำความรุนแรงหรือวิธีการที่ใช้ในการแสดงออกถึงความรุนแรง มีดังนี้

๑. ความรุนแรงทางร่างกาย หมายถึง การได้รับบาดเจ็บโดยผู้กระทำความรุนแรง ต่อผู้ถูกกระทำ เช่น การทะเลาะวิวาท ตะ ต่อย และเป็นเหตุการณ์ที่ไม่ใช่อุบัติเหตุ

๒. ความรุนแรงทางเพศ หมายถึง การกระทำต่างๆ ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ผู้ถูกกระทำ เป็นเครื่องตอบสนองความต้องการทางเพศของผู้กระทำ โดยอาจใช้กำลังบังคับ หลอกลวง ข่มขู่ หรือชักชวนให้สิ่งตอบแทน

๓. ความรุนแรงทางจิตใจ หมายถึง การถูกทำร้ายจิตใจและควบคุมบังคับจิตใจ ทำให้รู้สึกอับอาย รู้สึกด้อยค่า หรือลดคุณค่าความเป็นมนุษย์ลง

๔. ความรุนแรงจากความสูญเสียหรือการถูกละเลยทอดทิ้ง หมายถึง การไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่และคุ้มครองอย่างเหมาะสม การถูกละเลยในเรื่องปัจจัยสี่ในการดำรงชีวิต หรือสุขภาพอนามัย จนเกิดอันตรายต่อร่างกายและจิตใจ

ในส่วนของ “ความรุนแรงต่อเด็ก” หมายถึง การที่เด็กได้รับการปฏิบัติจากผู้ใหญ่ ไม่ว่าจะ เป็นในหรือนอกครอบครัว ในลักษณะที่ไม่เป็นที่ยอมรับตามบริบททางสังคมและวัฒนธรรม ที่เด็กอยู่ในช่วงเวลานั้นจนเป็นเหตุให้เด็กได้รับอันตราย บาดเจ็บ กระทบกระเทือนทางด้านจิตใจ และทางเพศ ตลอดจนการถูกละเลยไม่ตอบสนองความต้องการพื้นฐาน เช่น อาหาร การดูแลสุขภาพ

^๑ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ สำนักรายการรัฐมนตรี, ๒๕๔๓

^๒ เว็บไซต์ https://www.hiso.or.th/hiso/picture/reportHealth/report2_11_3.pdf

และการอบรมเลี้ยงดู ซึ่งอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กแห่งสหประชาชาติ ได้ระบุว่า “เด็ก” คือ บุคคลที่มีอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี และได้กล่าวถึงความรุนแรงต่อเด็กไว้ใน ข้อ ๑๙ ความว่า รัฐภาคีจะดำเนินการที่เหมาะสมทั้งปวง ด้านนิติบัญญัติ บริหาร สังคมและการศึกษา ในอันที่จะคุ้มครองเด็กจากรูปแบบทั้งปวงของความรุนแรง ทั้งทางร่างกายและจิต การทำร้ายหรือการกระทำอันมิชอบ การทอดทิ้งหรือการปฏิบัติโดยประมาท การปฏิบัติที่ผิดหรือการแสวงประโยชน์ รวมถึงการกระทำอันมิชอบทางเพศขณะอยู่ในการดูแลของบิดามารดา ผู้ปกครองตามกฎหมาย หรือบุคคลอื่นใด ซึ่งเด็กนั้นอยู่ในความดูแล

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้บัญญัติหลักฐานสำคัญรองรับไว้ในมาตรา ๔ และมาตรา ๗๑ ดังนี้

มาตรา ๔ “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง”

มาตรา ๗๑ รัฐพึงเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวอันเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญของสังคม จัดให้ประชาชนมีที่อยู่อาศัยอย่างเหมาะสม ส่งเสริมและพัฒนาการสร้างเสริมสุขภาพเพื่อให้ ประชาชนมีสุขภาพที่แข็งแรงและมีจิตใจเข้มแข็ง รวมตลอดทั้งส่งเสริมและพัฒนาการกีฬาให้ไปสู่ความเป็นเลิศ และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน รัฐพึงส่งเสริมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นพลเมืองที่ดี มีคุณภาพและความสามารถสูงขึ้น รัฐพึงให้ความช่วยเหลือเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ ผู้ยากไร้ และผู้ด้อยโอกาส ให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ และคุ้มครองป้องกันมิให้บุคคลดังกล่าวถูกใช้ความรุนแรง หรือปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม รวมตลอดทั้งให้การบำบัดฟื้นฟูและเยียวยาผู้ถูกกระทำการดังกล่าว ในการจัดสรรงบประมาณ รัฐพึงคำนึงถึงความจำเป็นและความต้องการที่แตกต่างกันของเพศ วัย และสภาพของบุคคล ทั้งนี้ เพื่อความเป็นธรรม

๒.๒ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน^๓

ข้อ ๒๘

๑. รัฐภาคียอมรับสิทธิ ของเด็กที่จะได้รับการศึกษาและเพื่อที่จะให้สิทธินี้บังเกิดผลตามลำดับ และบนพื้นฐานของโอกาสที่เท่าเทียมกัน รัฐภาคีจะ

(ก) จัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาเป็นภาคบังคับที่เด็กทุกคนสามารถเรียนได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

(ข) สนับสนุนการพัฒนาของการศึกษาระดับมัธยมในรูปแบบต่าง ๆ รวมถึงการศึกษาสายสามัญและสายอาชีพ จัดการศึกษาให้แพร่หลายและเปิดกว้างแก่เด็กทุกคน และดำเนินการที่เหมาะสม เช่น การนำมาใช้ซึ่งการศึกษาแบบให้เปล่า และการเสนอให้ความช่วยเหลือทางการเงินในกรณีจำเป็น

(ค) ทำให้การศึกษาในระดับสูงเปิดกว้างแก่ทุกคนบนพื้นฐานของความสามารถ โดยทุกวิธีการที่เหมาะสม

^๓ สืบค้นเมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๖, จาก <http://humanrights.mfa.go.th/upload/pdf/crc.pdf>

(ง) ทำให้ข้อมูลข่าวสารและการแนะแนวทางการศึกษาและอาชีพเป็นที่แพร่หลายและเปิดกว้างแก่เด็กทุกคน

(จ) ดำเนินมาตรการเพื่อสนับสนุนการเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ และลดอัตราการออกจากโรงเรียนกลางคัน

๒. รัฐภาคีจะดำเนินการที่เหมาะสมที่จะประกันว่าระเบียบวินัยของโรงเรียนได้กำหนดขึ้นในลักษณะที่สอดคล้องกับศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ของเด็กและสอดคล้องกับอนุสัญญา

๒.๓ นิยามของ “ความยุติธรรม” ในนวัตกรรมเพื่อความยุติธรรม

นิยามของ “ความยุติธรรม” ในนวัตกรรมเพื่อความยุติธรรม

๒.๔ แนวคิดมาตรฐานสากล UN’s Model

แนวคิดมาตรฐานสากล

ความต่อเนื่องของกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

1. กระบวนการป้องกันทางอาญาและการสืบค้นเชิงรุก
2. การติดต่อและการแจ้งเหตุขั้นต้น
3. ความปลอดภัยและการคุ้มครอง
4. การให้ความช่วยเหลือและการให้คำปรึกษาแก่ผู้ถูกกระทำ
5. การสืบค้นข้อเท็จจริง
6. กระบวนการสืบสวนขั้นต้น
7. กระบวนการสืบสวน
8. การพิพากษา

๒.๕ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๒.๕.๑ พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖

๒.๕.๒ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐

บทที่ ๓

วิธีการพิจารณาศึกษา

การพิจารณาศึกษา เรื่อง “ระบบโปรแกรมช่วยเหลือเด็ก” ของคณะกรรมการธิการ การพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส เป็นการศึกษา รวบรวมข้อมูลจากการรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานที่จัดทำระบบโปรแกรมช่วยเหลือและ ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับผู้ที่ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัวในรูปแบบที่แตกต่างกันออกไป ประกอบด้วย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน) กองบริหารการสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ รวมถึงกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อให้ข้อมูลและข้อคิดเห็น ประกอบการพิจารณาศึกษารวมถึงรับทราบ ปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้น เพื่อนำมาจัดทำเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลอย่างแท้จริง โดยสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

การรับฟังข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุม จำนวน ๖ ครั้ง ประกอบด้วย

๑) ระบบโปรแกรมการช่วยเหลือและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรง ในครอบครัว ชื่อว่า “Mysis chatbot”

ครั้งที่ ๑

เชิญผู้แทนจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และสถาบันเพื่อการยุติธรรม แห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน) เข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการธิการการพัฒนาสังคมและกิจการ เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา ในการประชุมครั้งที่ ๔๒/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๓ ในประเด็นการช่วยเหลือและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหา ความรุนแรงในครอบครัวโดยใช้โปรแกรม MySis โดยมี พันตำรวจโทหญิง เพ็ญพร้อม เมธิยานนท์ สารวัตรศูนย์ต่อต้านการฉ้อโกงและคดีทางเพศเด็ก กองบังคับการตรวจสอบ และวิเคราะห์อาชญากรรมทางเทคโนโลยี กองบัญชาการตำรวจสืบสวนสอบสวนอาชญากรรม ทางเทคโนโลยี และนางสาวอัญวรรณ วงศ์พิเชษฐ์ รองผู้อำนวยการสถาบันฯ ให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง ประกอบการพิจารณา สรุปสาระสำคัญ ได้ดังนี้

ปัจจุบันการใช้ความรุนแรงในครอบครัวมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น พบว่า ในทุก ๆ ๑ ชั่วโมง จะมีคนถูกกระทำความรุนแรงจำนวนถึง ๒ ราย และจากสถิติระหว่างปี ๒๖๕๙ - ๒๕๖๑ มีผู้ถูกกระทำความรุนแรง จำนวนเฉลี่ย ๑๘,๔๙๑ รายต่อปี หรือคิดเป็น ๕๑ รายต่อวัน นอกจากนี้ ยังพบว่า จำนวน ผู้ถูกกระทำส่วนใหญ่เป็นสามี ภรรยา แฟน (คิดเป็นร้อยละ ๕๖.๕๙) และเหยื่อหรือผู้ประสบเหตุ ความรุนแรงในครอบครัวส่วนใหญ่มีอายุต่ำกว่า ๒๐ ปี (คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๔๒) เป็นเพศหญิง (คิดเป็นร้อยละ ๙๓) เพศชาย (คิดเป็นร้อยละ ๗) จากสถิติดังกล่าวสะท้อนได้ว่าปัญหาความรุนแรง ในครอบครัวเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวของทุกคน ดังนั้น การช่วยเหลือผู้ประสบเหตุหรือผู้ถูกกระทำความรุนแรงเบื้องต้น หรือ first Aid จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ประกอบกับการดำเนินงานเพื่อให้สอดคล้อง ตามแนวทางเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน หรือ Sustainable Development Goals (SDGs)

และการพัฒนาที่ยั่งยืนแห่งสหประชาชาติ ค.ศ. ๒๐๓๐ ในเป้าหมายที่ ๕ และเป้าหมายที่ ๑๖ ที่กำหนดให้ “สร้างความเท่าเทียมทางเพศและการขจัดความรุนแรงต่อสตรีและเด็ก”

สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน) ซึ่งมีหน้าที่ในการสร้างความตระหนักรู้ให้กับสังคม ร่วมกับหน่วยงานภาคีเครือข่ายและทีมสหวิชาชีพ เช่น ตำรวจ อัยการ ศาล นักจิตวิทยา จิตแพทย์ นักภาษาศาสตร์ เจ้าหน้าที่ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นต้น จึงได้ร่วมกันคิดค้นและพัฒนาเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์เพื่อส่งเสริมช่องทางการป้องกัน และช่วยเหลือเหยื่อหรือผู้ประสบความรุนแรงในครอบครัวให้สามารถเข้าถึงข้อมูลที่สอดคล้องกับความต้องการของแต่ละบุคคล ผ่านระบบที่เป็นเหมือนเพื่อนที่พร้อมให้คำปรึกษาตลอด ๒๔ ชั่วโมง โดยโปรแกรมนี้จะทำหน้าที่ในการรับฟังและให้คำปรึกษาสามารถใช้งานได้ผ่านเฟซบุ๊กแมสเซนเจอร์ ชื่อว่า “Mysis chatbot” หรือ สำหรับการให้คำปรึกษาและช่วยเหลือจะครอบคลุมใน ๔ ด้าน ประกอบด้วย ๑) การถูกทำร้าย ๒) การถูกล่วงละเมิดทางเพศ ๓) การตั้งครมร์ไม่พร้อม และ ๔) กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ขณะเดียวกันยังได้สอดแทรกความรู้ด้านกฎหมายไปกับคำแนะนำในการใช้ชีวิตด้วย อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบัน Mysis chatbot ยังอยู่ในขั้นตอนการทดลอง เนื่องจากปัจจุบันการใช้งาน Mysis chatbot นั้นผู้ใช้ต้องเลือกคำตอบที่ Mysis chatbot กำหนด เพื่อ Mysis chatbot จะได้แนะนำทางออกได้อย่างถูกต้อง แต่ในอนาคตผู้ใช้ Mysis chatbot จะพัฒนาให้สามารถสอบถามด้วยการพิมพ์ข้อความต่าง ๆ ได้ทันที ซึ่งจะทำให้การสนทนาระหว่างเหยื่อและ Mysis chatbot ตรงประเด็นและสามารถตอบสนองต่อความต้องการของเหยื่อหรือผู้ประสบเหตุความรุนแรงในครอบครัวให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น อย่างไรก็ตาม การออกแบบบทสนทนาและคำตอบต้องคำนึงถึงความละเอียดอ่อนซึ่งต้องได้รับคำแนะนำอย่างใกล้ชิดจากผู้เชี่ยวชาญ ต่อจากนั้นผู้ชี้แจง ได้นำเสนอวิดีโอสาธิตวิธีการใช้งาน Mysis chatbot เพื่อให้ที่ประชุมได้เห็นขั้นตอนการใช้งานได้ชัดเจนมากขึ้น

สำหรับ เนื้อหาที่ป้อนให้กับ Mysis chatbot นั้นเป็นข้อมูลที่รวบรวมจากงานวิจัยต่าง ๆ ทั้งในระดับประเทศและสากล ซึ่งหลีกเลี่ยงคำถามที่อาจซ้ำเติมผู้ประสบเหตุและทำให้เรื่องของกฎหมายเข้าใจง่ายมากขึ้น เนื่องจากสิ่งที่ผู้ประสบปัญหาความรุนแรงในครอบครัวต้องการไม่ใช่ความคิดเห็นหรือคำตัดสินว่าสิ่งที่กระทำนั้นถูกหรือผิด แต่ต้องการเพื่อนที่สามารถรับฟังเรื่องราวและให้คำปรึกษาและช่วยหาทางออกต่อสถานการณ์ที่พบเจอมากกว่า ทั้งนี้ เชื่อมั่นอย่างยิ่งว่า Mysis chatbot ถือเป็นอีกบทบาทหนึ่งของเทคโนโลยีในงานด้านยุติธรรมที่จะเข้ามาช่วยให้เหยื่อเข้าถึงกระบวนการทางยุติธรรมมากขึ้น

นอกเหนือจากการปรึกษาผ่านระบบ Mysis chatbot แล้ว ผู้ใช้ยังใช้บริการผ่านระบบแฉังเบาแอสออนไลน์ โดยผู้ใช้สามารถกรอกข้อมูลที่จำเป็นต่อการแจ้งเหตุ เพื่อลดเวลาและความซับซ้อนและความละเอียดในการที่จะไปแจ้งเหตุด้วยตนเอง ทั้งนี้ รายละเอียดบุคคลของผู้แจ้ง จะถูกเก็บเป็นความลับ โดยไม่มีการเปิดเผยตัวตนแต่อย่างใด และได้ประสานส่งต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อจะติดต่อกลับภายใน ๒๔ ชั่วโมง นอกจากนี้ระบบจะนำข้อมูลที่ได้จากผู้ใช้ เช่น ประเภทของเหตุที่เกิด เวลาและสถานที่เกิดเหตุ มาวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์กันในแต่ละตัวแปรเพื่อจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกันเหตุในอนาคต (รายละเอียดปรากฏในภาคผนวก ก)

ครั้งที่ ๒

เชิญผู้แทนจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เข้าร่วมประชุมกับคณะอนุกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน และผู้ด้อยโอกาส ในการประชุมครั้งที่ ๑๘/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ในประเด็นติดตามความคืบหน้าการช่วยเหลือและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงในครอบครัวโดยใช้โปรแกรม Mysis chatbot โดยมี พันตำรวจโทหญิง เพียบพร้อม เมธิยานนท์ สารวัตรศูนย์ต่อต้านการล่วงละเมิดทางเพศเด็ก กองบังคับการตรวจสอบและวิเคราะห์อาชญากรรมทางเทคโนโลยี กองบัญชาการตำรวจสืบสวนสอบสวนอาชญากรรมทางเทคโนโลยี ให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง ประกอบการพิจารณา สรุปสาระสำคัญ ได้ดังนี้

โปรแกรม Mysis chatbot เป็นโปรแกรมที่รวบรวมจากงานวิจัยต่าง ๆ ทั้งในระดับประเทศและสากล ซึ่งหลีกเลี่ยงคำถามที่อาจซ้ำเติมผู้ประสบเหตุ และทำให้เรื่องของกฎหมายเข้าใจง่ายมากขึ้น เนื่องจากสิ่งที่ผู้ประสบปัญหาความรุนแรงในครอบครัวต้องการ Mysis chatbot แล้ว ผู้ใช้ยังใช้บริการผ่านระบบแฉแสบออนไลน์ โดยผู้ใช้สามารถกรอกข้อมูลที่จำเป็นต่อการแจ้งเหตุ เพื่อลดเวลาและความซับซ้อนและความล้าสมัยที่จะไปแจ้งเหตุด้วยตนเอง ทั้งนี้ รายละเอียดบุคคลของผู้แจ้ง จะถูกเก็บเป็นความลับ โดยไม่มีการเปิดเผยตัวตนแต่อย่างใดและได้ประสานส่งต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อจะติดต่อกลับภายใน ๒๔ ชั่วโมง นอกจากนี้ระบบจะนำข้อมูลที่ได้จากผู้ใช้เช่น ประเภทของเหตุที่เกิด เวลาและสถานที่เกิดเหตุ มาวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์กันในแต่ละตัวแปร เพื่อจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกันเหตุในอนาคต

ปัจจุบันมีจำนวนผู้ใช้บริการ Mysis chatbot ตั้งแต่ก่อตั้งโครงการจนถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๖ จำนวน ๓,๓๓๖ คน โดยพบว่าร้อยละ ๖๖ เป็นเพศหญิง และมีจำนวนยอดติดตาม Facebook Fanpage ทั้งสิ้น ๙,๐๒๔ คน และจำนวนรับแจ้งเหตุ ๙๕ กรณี โดยเข้าสู่กระบวนการฟ้องร้องในบางกรณี และคดีส่วนใหญ่เกี่ยวกับการล่อลวงทางเพศ (Seducing) ซึ่งขณะนี้คณะผู้จัดทำโปรแกรมดังกล่าวได้เผยแพร่และประชาสัมพันธ์วิธีการใช้โปรแกรมไปสู่สถาบันการศึกษาต่าง ๆ ตลอดจนการจัดอบรมโครงการต่าง ๆ ก็ได้มีการประชาสัมพันธ์วิธีการใช้โปรแกรมด้วยเช่นกัน

เมื่อปี ๒๕๖๕ คณะผู้จัดโปรแกรมได้มีความพยายามที่จะแลกเปลี่ยนประสบการณ์ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการพัฒนา Mysis chatbot ซึ่งดำเนินการ โดยธนาคารระหว่างประเทศเพื่อการบูรณะและวิวัฒนาการ หรือ World Bank ในการจัดโครงการ Webinar หัวข้อ The Rise of chatbots Against Gender – Based สืบเนื่องจากเทคโนโลยีในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังพบว่าไม่สามารถติดตามการให้ความช่วยเหลือผู้เสียหายได้อย่างต่อเนื่องซึ่งสาเหตุมาจากระบบการให้บริการของ Chatbot มีปัญหา และในบางกรณี พบว่าผู้เสียหายไปแจ้งความดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ตำรวจด้วยตนเองและปฏิบัติตามคำแนะนำของพนักงานสอบสวนแล้วแต่ก็ยังไม่สามารถดำเนินการจับตัวคนร้ายได้

กองบัญชาการตำรวจสืบสวนสอบสวนอาชญากรรมทางเทคโนโลยีได้จัดโครงการ Girl in tech (GTT) Detecthon : เสริมพลังเยาวชนหญิงรับมือภัยไซเบอร์สร้างเครือข่ายนักตรวจสอบข้อมูลลวง โดยมีเด็กและเยาวชนเข้าร่วมโครงการ จำนวน ๑๒๐ คน ซึ่งอัตราส่วนของกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมกิจกรรมจะเน้นเด็กผู้หญิงมากกว่าผู้ชายเนื่องจากผู้หญิงมีความเสี่ยงที่จะถูกล่วงละเมิดทางเพศได้มากกว่าเด็กผู้ชาย โดยวัตถุประสงค์ของการจัดโครงการ คือ ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชน

ได้ใช้เครื่องมือในโลกออนไลน์ในการช่วยเหลือและรวบรวมพยานตลอดจนวิธีการเก็บพยานหลักฐานไม่ให้ถูกทำลายและนำพยานหลักฐานให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อจับกุมคนร้ายมาดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไป นอกจากนี้ยังได้จัดโครงการ Girl in tech (GIT) Detecthon : เสริมพลังหญิงรับมือภัยไซเบอร์ “เพื่อนหนูใครอย่าแตะ” ซึ่งจัดขึ้นเมื่อวันที่ ๕ -๖ เมษายน ๒๕๖๖ ที่ผ่านมา โดยร่วมกับมูลนิธิอินเทอร์เน็ตร่วมพัฒนาไทย และ Hanns Seidel Foundation โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมพลังขับเคลื่อนเด็กและเยาวชนหญิงให้รู้จักภัยคุกคามทางโลกออนไลน์การรับมือและช่วยเหลือเพื่อนจากการถูกภัยคุกคามทางเพศ การเก็บพยานหลักฐานดิจิทัล การแจ้งความดำเนินคดีและการรับมือกับสถานการณ์ที่ไม่ปลอดภัย เป็นต้น นอกจากนี้กองบัญชาการตำรวจสืบสวนสอบสวนอาชญากรรมทางเทคโนโลยีได้มีการประชุมร่วมกับสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน) เป็นประจำทุกเดือนเพื่อร่วมกันหาแนวทางการพัฒนาโปรแกรม Mysis chatbot ต่อไป

จากข้อมูลข้างต้น **นายวัลลภ ตังคณานุรักษ์** ประธานคณะกรรมการ ได้ซักถามข้อมูลว่า กระบวนการรับแจ้งเหตุและการให้คำแนะนำเพื่อช่วยเหลือผู้เสียหายยังพบปัญหาในการให้ความช่วยเหลือแบบต่อเนื่อง จึงขอสอบถามว่าได้มีการวางแผนเพื่อให้ความช่วยเหลือผู้เสียหายแบบ One Stop Service หรือไม่

จากข้อซักถามข้างต้น **พันตำรวจโท (หญิง) เปรียบพร้อม เมธิยานนท์** รองผู้กำกับการกลุ่มงานต่อต้านการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ต ได้ชี้แจงข้อมูลว่า ในระยะต่อไปจะมีการพัฒนาโปรแกรม Mysis chatbot โดยจะร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) รวมถึงประสานเครือข่ายไปยังหน่วยงานต่าง ๆ และพบว่าในปัจจุบันมีปัญหาเกี่ยวกับการขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญในการพัฒนาโปรแกรม และบุคลากรบางส่วนได้ย้ายหน่วยงานและมีการเปลี่ยนแปลง จึงทำให้ไม่มีความต่อเนื่องในการทำงาน รวมถึงหน่วยงานภาครัฐไม่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับความรุนแรงของเด็กในครอบครัว และไม่ยกระดับการให้ความช่วยเหลืออย่างเป็นรูปธรรม จึงเห็นควรให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติบังคับใช้พระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการทำคามผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศ หรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. ๒๕๖๕ อย่างจริงจังเพื่อให้เกิดการแก้ปัญหาเกี่ยวกับความรุนแรงทางเพศ

จากข้อมูลข้างต้น **นายวัลลภ ตังคณานุรักษ์** ประธานคณะกรรมการ ได้ให้ข้อมูลว่า เพื่อให้การใช้โปรแกรม Mysis chatbot เป็นไปอย่างแพร่หลายและเกิดความร่วมมือกับเครือข่ายด้านสื่อออนไลน์ในเด็กและเยาวชน จึงเห็นควรประสานงานร่วมกับคณะทำงานเสริมสร้างการรู้เท่าทันสื่อออนไลน์ในเด็กและเยาวชน ในคณะกรรมการการพัฒนาสังคมฯ เพื่อเสวนาและแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับการใช้โปรแกรม Mysis chatbot

ถัดมา **นายศุภชัย สถีรศิลป์** อนุกรรมการ ได้ให้ความเห็นว่าการใช้โปรแกรม Mysis chatbot เพื่อแก้ปัญหาเกี่ยวกับความรุนแรงต่อเด็กในครอบครัวยังไม่มีที่บังคับใช้ร่วมกับหน่วยงานภาคปฏิบัติเท่าที่ควร เช่น สำนักงานตำรวจแห่งชาติ จึงทำให้ผู้เสียหายเลือกที่จะแจ้งความร้องทุกข์เพื่อดำเนินคดีด้วยตนเองและเกิดความล่าช้าในกระบวนการยุติธรรม

จากนั้น **พันตำรวจโท (หญิง) เปรียบพร้อม เมธิยานนท์** รองผู้กำกับการกลุ่มงานต่อต้านการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ต ได้ชี้แจงข้อมูลว่า การแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อเด็กที่ผ่านมา กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์สามารถแก้ไขปัญหา

ดังกล่าวได้อย่างสมบูรณ์ และเพื่อให้เกิดการเชื่อมต่อเครือข่าย รวมถึงการใช้โปรแกรม Mysis chatbot เพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับความรุนแรงได้อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบมากยิ่งขึ้น จึงเห็นควรให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และกระทรวงการพัฒนาสังคมฯ ประสานข้อมูลที่มีความจำเป็นในการแก้ไขปัญหาในระยะต่อไป

ต่อมา พลเอก ไชยยนต์ คำตันเจริญ รองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่หนึ่ง ได้ซักถามข้อมูลว่า การช่วยเหลือและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงในครอบครัว โดยใช้โปรแกรม Mysis chatbot มีที่มาอย่างไร และอยู่ในการควบคุมของหน่วยงานใด และการติดต่อของโปรแกรม Mysis chatbot อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานใด

จากข้อซักถามข้างต้น พันตำรวจโท (หญิง) เปรียบพร้อม เมธิยานนท์ รองผู้กำกับการกลุ่มงานต่อต้านการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ต ได้ชี้แจงข้อมูลว่า โปรแกรม Mysis chatbot เกิดจากแนวคิดโดยกองบัญชาการตำรวจสืบสวนสอบสวนอาชญากรรมทางเทคโนโลยีเพื่อนำมาแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงต่อเด็กในครอบครัว ร่วมกับสถาบันเพื่อความยุติธรรมแห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน) เนื่องจากสถาบันเพื่อความยุติธรรมฯ มีกรอบการดำเนินงาน (Justice Innovation) ในการคิดค้นนวัตกรรมด้านกระบวนการยุติธรรม รวมถึงการให้ข้อมูลด้านวิชาการ และเน้นการทำงานแบบมีส่วนร่วมโดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมาทำงานร่วมกันและนำความรู้มาใช้ในการทำความเข้าใจปัญหาและเสนอแนวทางแก้ไข และสำหรับการติดต่อของโปรแกรม Mysis chatbot ในเบื้องต้นจะเป็นหน้าที่ของ AI : Artificial Intelligence หรือปัญญาประดิษฐ์ ทั้งนี้ ผู้เสียหายสามารถกดปุ่มติดต่อเพื่อเชื่อมต่อไปยังเจ้าหน้าที่สายด่วนได้อีกหนึ่งช่องทางเพื่อขอคำปรึกษาได้เช่นกัน

จากข้อมูลข้างต้น พลเอก ไชยยนต์ คำตันเจริญ รองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่หนึ่ง ได้ให้ความเห็นว่า เห็นควรให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมกิจการเด็กและเยาวชน และกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว เข้ามาเป็นหน่วยงานหลักร่วมกับกองบัญชาการตำรวจสืบสวนสอบสวนอาชญากรรมทางเทคโนโลยีในการใช้โปรแกรม Mysis chatbot เพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับความรุนแรงให้เป็นระบบมากยิ่งขึ้น

ถัดมา นายวัลลภ ตังคณานุรักษ์ ประธานคณะอนุกรรมการ ได้ให้ความเห็นว่า เห็นควรจัดเวทีสัมมนาโดยเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ๑) กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ๒) กรมกิจการเด็กและเยาวชน ๓) สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน) ๔) กระทรวงยุติธรรม ๕) คณะทำงานเสริมสร้างการรู้เท่าทันสื่อออนไลน์ในเด็กและเยาวชน ในคณะกรรมการการพัฒนาสังคมฯ ๖) สำนักงานอัยการสูงสุด และ ๗) สำนักงานศาลยุติธรรม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ รับฟังแนวคิดเพื่อนำไปสู่การพัฒนาโปรแกรม Mysis chatbot และร่วมกันแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวต่อไป

จากการนำเสนอข้อมูลข้างต้นพบปัญหาการใช้โปรแกรม Mysis chatbot สรุปได้ดังนี้

๑. ปัจจุบันเทคโนโลยีมีการพัฒนาระบบอย่างต่อเนื่อง จึงส่งผลให้โปรแกรม Mysis chatbot ไม่สามารถติดตามการให้ความช่วยเหลือผู้เสียหายได้อย่างรอบด้าน
๒. ขาดบุคลากรที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญในการพัฒนาโปรแกรม Mysis chatbot

๓. ขาดความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐในการพัฒนาการใช้โปรแกรม Mysis chatbot ให้เป็นที่รู้จักและแพร่หลายมากยิ่งขึ้น

๔. กระบวนการยุติธรรมยังไม่สอดคล้องกับการให้ความช่วยเหลือผู้เสียหายผ่านโปรแกรม Mysis chatbot

๕. ไม่มีการใช้โปรแกรม Mysis chatbot ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นทางการ

๖. ระบบติดตามการให้ความช่วยเหลือของโปรแกรม Mysis chatbot ไม่สามารถช่วยเหลือผู้เสียหายได้อย่างต่อเนื่อง

๗. ไม่มีการประสานข้อมูลที่มีความจำเป็นในการช่วยเหลือผู้เสียหายผ่านโปรแกรม Mysis chatbot อย่างเป็นทางการ

๘. ไม่มีการบังคับใช้โปรแกรม Mysis chatbot ร่วมกับหน่วยงานภาคปฏิบัติเท่าที่ควร จึงทำให้ผู้เสียหายเลือกที่จะแจ้งความร้องทุกข์เพื่อดำเนินคดีด้วยตนเองและเกิดความล่าช้าในกระบวนการยุติธรรม

ข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมการ สรุปได้ดังนี้

๑. ควรให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมกิจการเด็กและเยาวชน และกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว เข้ามาเป็นหน่วยงานหลัก ร่วมกับกองบัญชาการตำรวจสืบสวนสอบสวนอาชญากรรมทางเทคโนโลยีในการใช้โปรแกรม Mysis chatbot เพื่อแก้ปัญหาเกี่ยวกับความรุนแรงให้เป็นระบบมากยิ่งขึ้น

๒. ควรจัดเวทีสัมมนาโดยเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ๑) กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ๒) กรมกิจการเด็กและเยาวชน ๓) สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน) ๔) กระทรวงยุติธรรม ๕) คณะทำงานเสริมสร้างการรู้เท่าทันสื่อออนไลน์ ในเด็กและเยาวชน ในคณะกรรมการการพัฒนาสังคมฯ ๖) สำนักงานอัยการสูงสุด และ ๗) สำนักงานศาลยุติธรรม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ รับฟังแนวคิด เพื่อนำไปสู่การพัฒนาโปรแกรม Mysis chatbot และร่วมกันแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวต่อไป

๓. ควรมีการปรับปรุงและพัฒนาโปรแกรม Mysis chatbot ให้มีความสมบูรณ์และสอดคล้องกับแนวทางการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวที่มีต่อเด็ก เยาวชน และสตรี

๔. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงยุติธรรม ควรมีการผลักดัน ส่งเสริม และการบังคับใช้พระราชบัญญัติมาตรการป้องกันและระงับการกระทำความผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. ๒๕๖๕ เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงทางเพศที่มีต่อเด็กและสตรี รวมถึงปัญหาความรุนแรงในครอบครัวอย่างเป็นทางการ

๕. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการเชื่อมต่อข้อมูลผ่านระบบอาชญากรรมเพื่อติดตามผู้กระทำความผิดผ่านโปรแกรม Mysis chatbot

๖. ควรมีการเพิ่มบุคลากรในการให้คำปรึกษาแก่ผู้เสียหายผ่านช่องทาง Mysis chatbot และสายด่วนเพื่อให้สามารถช่วยเหลือผู้เสียหายได้อย่างต่อเนื่อง

๗. ควรมีการสร้างระบบติดตามการให้ความช่วยเหลือผู้เสียหายอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ (รายละเอียดปรากฏในภาคผนวก ข)

ครั้งที่ ๓

เชิญผู้แทนจากสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน) เข้าร่วมประชุมกับคณะอนุกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน และผู้ด้อยโอกาส ในการประชุมครั้งที่ ๒๑/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ประเด็นการให้ความช่วยเหลือและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงในครอบครัวโดยใช้โปรแกรม Mysis chatbot โดยมี นางสาวอณูวรรณ วงศ์พิเชษฐ์ รองผู้อำนวยการสถาบันฯ ให้ข้อมูล ข้อเท็จจริงประกอบการพิจารณา สรุปสาระสำคัญ ได้ดังนี้

๑) ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวเป็นวิกฤติที่เกิดขึ้นในทุกสังคมทั่วโลก สถิติความรุนแรงในครอบครัวจากการประเมินของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ พบว่า หญิงไทยถูกละเมิดทางเพศหรือถูกกระทำความรุนแรงมากกว่า ๗ คนต่อวัน สูงติดอันดับโลก จึงจำเป็นต้องผลักดันให้เกิดช่องทางการสื่อสารระหว่างผู้ประสบปัญหากับผู้ช่วยเหลืออย่างเป็นระบบ ดังนั้น โปรแกรม Mysis chatbot จึงเป็นอีกหนึ่งเทคโนโลยีที่มุ่งส่งเสริมให้บุคคลที่กำลังเผชิญกับความรุนแรงสามารถเข้าถึงข้อมูลความช่วยเหลือที่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัญหาของแต่ละคน และเป็นอีกหนึ่งช่องทางในการเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมและติดตามผล ปัจจุบันโปรแกรม Mysis chatbot อยู่ในแพลตฟอร์มแมสเซนเจอร์ (Messenger) และเฟซบุ๊ก เพจ มายซิส Mysis chatbot พร้อมให้บริการความช่วยเหลือเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน โดยมีเป้าหมาย คือ ผู้ประสบปัญหาด้วยความรุนแรงได้รับข้อมูลและความช่วยเหลือที่ตรงกับความต้องการ และเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมด้วยช่องทางที่สะดวก โดยมีกลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้ประสบกับปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ซึ่งขณะนี้สถานะของโปรแกรม Mysis chatbot อยู่ระหว่างการพัฒนาประสิทธิภาพระบบเซพทอปให้ตอบโจทย์การใช้งานของผู้ใช้มากขึ้น

๒) จำนวนผู้ใช้งานตั้งแต่เริ่มก่อตั้งโครงการจนถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๔ จำนวน ๒,๔๓๐ คน โดยร้อยละ ๖๖ เป็นเพศหญิง และได้รับรายงานเข้ามาจำนวน ๓๘ กรณี โดยเข้าสู่ชั้นฟ้องร้องในบางกรณี ซึ่งคดีส่วนใหญ่เกี่ยวกับการล่อลวง (Seducing)

๓) สำนักงานวัตรกรรมเพื่อความยุติธรรม ได้พัฒนาระบบพยากรณ์ความเสี่ยงผู้หญิงและเด็กที่ถูกกระทำด้วยความรุนแรง (DV Predictive Model) เพื่อเป็นเครื่องมือเสริมศักยภาพของเจ้าหน้าที่สถานพยาบาลหรือหน่วยงานช่วยเหลือในการคัดกรองพยากรณ์ความเสี่ยง ผู้ที่คาดว่า จะถูกกระทำด้วยความรุนแรง เพื่อประเมินแนวทางการป้องกันและรักษาแบบเชิงลึก ดังนี้

๓.๑) การรวบรวม และประมวลผลฐานข้อมูลจากศูนย์พึ่งได้ (OSCC)

๓.๒) พัฒนาระบบพยากรณ์

๓.๓) เจ้าหน้าที่ใช้ระบบซักประวัติผู้เข้ารับบริการ

๓.๔) ระบบพยากรณ์ความเสี่ยงและส่งเคสให้ศูนย์พึ่งได้ (OSCC)

๓.๕) ศูนย์พึ่งได้ (OSCC) ยืนยันเคสเพื่อส่งต่อการป้องกันและรักษา

เพื่อนำไปสู่การบันทึกข้อมูลและผลการพยากรณ์

๔) การสร้างหลักสูตรอบรมออนไลน์เพื่อสร้างครอบครัวที่พึงพิงอันปลอดภัย

เมื่อกล่าวสำคัญของการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว คือ การร่วมกันยืนยันว่า ความรุนแรงที่เกิดขึ้นไม่ใช่เรื่องของใครคนใดคนหนึ่ง หรือเรื่องส่วนตัวภายในครอบครัว แต่เป็นภารกิจ ร่วมกันของทุกคนและทุกภาคส่วนในสังคมที่ต้องขับเคลื่อนให้หลุดพ้นจากวงจรความรุนแรง เพราะฉะนั้น หลักสูตร DV learning จึงเป็นอีกหนึ่ง Digital Learning และเป็นพื้นที่แห่งการเรียนรู้ สาธารณะ รวมถึงการส่งเสริมการเรียนรู้ ความเข้าใจด้านความรุนแรงในครอบครัวและแนวทาง เพื่อช่วยเหลือผู้เสียหายจากความรุนแรงในครอบครัวด้วยหลัก Survivor – Centred Approach หรือการยึดผู้เสียหายเป็นศูนย์กลางให้แก่ทีมสหวิชาชีพหรือบุคคลทั่วไปที่สนใจ พร้อมแบบทดสอบ ประเมินผลการเรียนเพื่อรับใบประกาศนียบัตรออนไลน์(E – Certificate) หลักสูตร DV learning เป็นหลักสูตรความรู้ขั้นพื้นฐาน มีจุดเด่น ได้แก่

๔.๑) ครอบคลุมความรู้ และถอดองค์ความรู้ด้านพื้นฐานสำคัญ จากทุกวิชาชีพ ลงลึกถึงรากปัญหาเพื่อสะท้อนมายาคติทางสังคมและวัฒนธรรม ปัญหาเชิงโครงสร้าง ที่ส่งผลให้เกิดความรุนแรงด้วยเหตุแห่งเพศ และนำเสนอสิทธิและกฎหมายของผู้เสียหาย ในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมและการเยียวยาของผู้เสียหาย ตลอดจนแนวทางการทำงาน แบบสหวิชาชีพ

๔.๒) การเรียนรู้เชิงลึก (Active Learning) สามารถสอดแทรก ด้วยแบบฝึกหัดในรูปแบบกิจกรรม Quiz – based game เพื่อเก็บคะแนนและสะสมแต้ม รวมไปถึงการนำเสนอผ่านกรณีศึกษาจริงพร้อมคำอธิบายเสริมทันทีที่กรณีที่ตอบถูกและตอบผิด (Feedback loop)

๔.๓) สื่อประกอบการเรียนรู้ที่หลากหลาย ซึ่งได้สอดแทรกเนื้อหา ด้วยสื่อประกอบการเรียนรู้ทั้งภาพประกอบ อินโฟกราฟฟิค (Infographic) แผนภูมิ ตาราง และคลิปวิดีโอ เพื่อเป็นสื่อกลางที่รวบรวมและย่อยสาระสำคัญในรูปแบบที่ทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหา แต่ละบทเรียนอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๔.๔) ระบบที่ตอบโจทย์ผู้เรียน รูปแบบเว็บไซต์การเรียนรู้ ในลักษณะ Open source หรือระบบเปิดเอื้อให้ทั้งบุคคลทั่วไปและเจ้าหน้าที่สหวิชาชีพสามารถเข้าถึง องค์ความรู้โดยไม่ต้องลงทะเบียนก่อนเข้าสู่การเรียน นอกจากนี้ หลักสูตร DV learning มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ด้านความรุนแรงในครอบครัวและสังคม และเป็นเครื่องมือสนับสนุน การทำงานของเจ้าหน้าที่ทีมสหวิชาชีพ แบ่งออก ดังนี้

๔.๔.๑) ทำความเข้าใจพื้นฐานความรุนแรง

๔.๔.๒) ทำความเข้าใจความรุนแรงในครอบครัว และความรุนแรงระหว่างคู่รัก

๔.๔.๓) การทำงานกับผู้เสียหายจากความรุนแรงในครอบครัว และความรุนแรงระหว่างคู่รัก

๔.๔.๔) การประเมินความเสี่ยงและการวางแผนเพื่อความปลอดภัย

๔.๔.๕) การดูแลตนเองในฐานะผู้ปฏิบัติงาน

๔.๔.๖) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงในครอบครัว

๔.๔.๗) สิทธิในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมและการ
เยียวยาของผู้เสียหาย

๔.๔.๘) การจัดการรายกรณี (Case Management)

๔.๔.๙) การทำงานแบบสหวิชาชีพ

๕) ข้อมูลความรุนแรง เมื่อปี ๒๕๖๒ ตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติ
คุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงาน
ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

๕.๑) ศูนย์พึ่งได้ (OSCC) จำนวน ๑๕,๗๘๗ ราย

๕.๒) แจ้งความดำเนินคดี จำนวน ๕๒ ราย

๕.๓) สำนักงานอัยการสูงสุด จำนวน ๑๘๐ ราย

๕.๔) สำนักงานศาลยุติธรรม จำนวน ๕๒ ราย

๖) ขั้นตอนการใช้โปรแกรม Mysis chatbot มีดังนี้

๖.๑) เข้าใช้งาน และแจ้งปัญหาที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การถูกคุกคามทาง
เพศ การถูกล่วงละเมิดทางเพศ ถูกข่มขืน ถูกใส่ร้าย ถูกกลั่นแกล้ง ความรุนแรงออนไลน์ ติดเหล้า
ยาเสพติด ติดหนี้ในระบบ ปัญหาทางใจ ปัญหาครอบครัว และการตั้งครรภ์ไม่พร้อม

๖.๒) ปรีक्षा Mysis chatbot ขั้นตอนนี้จะเป็นการปฏิบัติตัวระหว่าง
เกิดเหตุ และหลังเกิดเหตุ ได้แก่ การประสานขอความช่วยเหลือ การเก็บพยานหลักฐานเทคนิคการแจ้ง
เหตุการณ์กับเจ้าหน้าที่

๖.๓) ระบบแจ้งเบาะแสรออนไลน์ ได้แก่

๖.๓.๑) รวบรวมกฎหมายเกี่ยวกับความผิดทางเพศ ร่างกาย และเสรีภาพ

๖.๓.๒) การแจ้งความดำเนินคดี

๖.๓.๓) การดำเนินคดีด้วยตนเอง

๖.๓.๔) การขอรับเงินค่าทดแทน

๖.๓.๕) การขอคุ้มครองสวัสดิภาพจากหน่วยงานศาล

๖.๓.๖) การขอรับความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่ให้คำปรึกษา

ด้านกฎหมาย

๖.๔) ระบบติดตามผลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

๖.๔.๑) บ้านพักฉุกเฉิน

๖.๔.๒) สถานพยาบาล

๖.๔.๓) ศูนย์พึ่งได้ (OSCC)

๖.๔.๔) สถานีตำรวจ

๖.๔.๕) สายด่วนต่าง ๆ

(รายละเอียดปรากฏในภาคผนวก ค)

๒) ระบบโปรแกรมแจ้งเหตุฉุกเฉินทางสังคม (Emergency Social Services : ESS Thailand)

ครั้งที่ ๔

เชิญผู้แทนจากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เข้าร่วมประชุมกับ คณะอนุกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน และผู้ด้อยโอกาส ในการประชุมครั้งที่๒๒/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ประเด็น การนำระบบแจ้งเหตุฉุกเฉินทางสังคม ESS HELP ME เพื่อใช้ประโยชน์ในการช่วยเหลือแก่ผู้ประสบปัญหาและผู้พบเหตุร้าย โดยมี ได้แก่ นางกฤษมา พนนนุอดมสุข ผู้อำนวยการกองส่งเสริมสถาบันครอบครัว กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ให้ข้อมูล ข้อเท็จจริงประกอบการพิจารณา สรุปสาระสำคัญ ได้ดังนี้

ปัจจุบันกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ร่วมกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา ได้ร่วมกันพัฒนาระบบแจ้งเหตุทางสังคมรูปแบบใหม่ ESS Help Me (Emergency Social Services) ให้สามารถใช้งานได้ผ่านแอปพลิเคชันไลน์ ตลอด ๒๔ ชั่วโมง เพื่อความสะดวก และรวดเร็ว โดยสามารถแชร์พิกัดจุดเกิดเหตุ เพื่อให้เจ้าหน้าที่รัฐเข้าให้ความช่วยเหลือได้อย่างแม่นยำ ติดตามการช่วยเหลือได้ทันทีสำหรับเหตุการณ์ฉุกเฉินที่สามารถแจ้ง ESS Help Me ได้ มีดังนี้

- ๑) ช่มชู้ว่าจะทำร้าย หรือโดนทำร้ายร่างกาย
- ๒) กักขังหน่วงเหนี่ยว
- ๓) เสี่ยงถูกล่วงละเมิดทางเพศ
- ๔) ผู้คลุ้มคลั่งก่อให้เกิดเหตุร้าย
- ๕) มั่วสุม จนก่อให้เกิดเหตุร้าย

โดยระบบ ESS Help Me (Emergency Social Services) จะระบุสถานที่ที่เกิดเหตุ และแชร์ข้อมูลไปยังสถานีตำรวจภูธรในพื้นที่ใกล้เคียง เพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถเข้าไปช่วยเหลือ หรือผู้ถูกกระทำความรุนแรงได้ จากนั้นกระทรวงการพัฒนาสังคมฯ หรือเจ้าหน้าที่ในสังกัด สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (พมจ.) จะเดินทางลงพื้นที่เพื่อให้ความช่วยเหลือต่อไป

จากนั้น นายวัลลภ ตังคณานุรักษ์ ประธานคณะอนุกรรมการ ได้สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม ดังนี้

- ๑) มีตัวอย่าง หรือ กรณีศึกษาเกี่ยวกับเหตุการณ์ความรุนแรงที่ผู้เสียหาย ได้ขอความช่วยเหลือผ่านระบบ ESS Help Me (Emergency Social Services) หรือไม่
- ๒) หลังจากเหตุการณ์เกิดขึ้นในพื้นที่ต่าง ๆ เช่น จังหวัดสุรินทร์ โดยสถานีตำรวจภูธรเมืองสุรินทร์ได้ให้ความช่วยเหลือเหยื่อหรือผู้เสียหายแล้ว จึงขอสอบถามว่า ข้อมูลการให้ความช่วยเหลือผู้เสียหายจะเข้ามาสู่ระบบ ESS Help Me (Emergency Social Services) ของกรมกิจการสตรีฯ หรือกระทรวงการพัฒนาสังคมฯ

จากประเด็นข้างต้น **นางกฤษมา พนอนุอุดมสุข** ผู้อำนวยการกองส่งเสริมสถาบันครอบครัว ได้ชี้แจงข้อซักถาม ดังนี้

๑) ตัวอย่างเหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นจริงในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก ซึ่งผู้เสียหายได้ขอความช่วยเหลือผ่านระบบ ESS Help Me (Emergency Social Services) จากนั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจจากสถานีตำรวจภูธรใกล้เคียงจะเข้าระงับเหตุ และให้ความช่วยเหลือในเบื้องต้น (ต้นทาง) จากนั้นเจ้าหน้าที่จากกระทรวงการพัฒนาสังคมฯ จะเดินทางลงพื้นที่เพื่อให้ความช่วยเหลือต่อไป (ปลายทาง) โดยในอนาคตจะมีการพัฒนาระบบให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันผ่านช่องทางต่าง ๆ ได้มากยิ่งขึ้น

๒) กรมกิจการสตรีฯ มีระบบ Zero Violence Society ในการบันทึกข้อมูลการให้ความช่วยเหลือของผู้เสียหายที่ร้องขอความช่วยเหลือมายังระบบ ESS Help Me (Emergency Social Services) โดยข้อมูลในส่วนนี้จะทำหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ พมจ. ในจังหวัดนั้น ๆ ในการกรอกข้อมูลและรายงานผลการให้ความช่วยเหลือผ่านระบบ Zero Violence Society

ถัดมา **นายวัลลภ ตังคณานุรักษ์** ประธานคณะอนุกรรมการ ได้ซักถามข้อมูลเพิ่มเติมว่า กรมกิจการสตรีฯ ทราบหรือไม่ว่า สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (พมจ.) แห่งใด พบเหตุความรุนแรงมากที่สุด ยกตัวอย่างประมาณ ๒ – ๓ จังหวัด

จากข้อซักถามข้างต้น **นางกฤษมา พนอนุอุดมสุข** ผู้อำนวยการกองส่งเสริมสถาบันครอบครัว ได้ให้ข้อมูลว่า ในปี ๒๕๖๔ พบเหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้น ดังนี้

- ๑) กรุงเทพฯ จำนวน ๘๘ กรณี
- ๒) จังหวัดขอนแก่น จำนวน ๗๑ กรณี
- ๓) จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน ๗๑ กรณี
- ๔) จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน ๕๓ กรณี
- ๕) จังหวัดเชียงใหม่ ๕๓ กรณี
- ๖) จังหวัดเชียงราย ๕๓ กรณี
- ๗) จังหวัดนครราชสีมา ๑๖ กรณี

จากนั้นที่ประชุมได้แสดงความเห็นอย่างกว้างขวาง สรุปได้ดังนี้

ลำดับแรก **นายสำราญ อรุณธาดา** อนุกรรมการ ได้สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมว่า ศูนย์ช่วยเหลือสังคม หรือ OSCC (One Stop Crisis Center) ๑๓๐๐ ได้เชื่อมต่อกับระบบ ESS Help Me (Emergency Social Services) เพื่อให้ความช่วยเหลือผู้เสียหาย หรือไม่

จากข้อซักถามข้างต้น **นางกฤษมา พนอนุอุดมสุข** ผู้อำนวยการกองส่งเสริมสถาบันครอบครัว ได้ชี้แจงว่า ปัจจุบัน กรมกิจการสตรีฯ ได้พัฒนาระบบการให้ความช่วยเหลือผู้เสียหายผ่านช่องทางแอปพลิเคชันไลน์ ในช่องทางหา @esshelpme โดยระบบ ESS Help Me (Emergency Social Services) ได้เชื่อมต่อกับศูนย์ช่วยเหลือสังคม หรือ OSCC (One Stop Crisis Center) ๑๓๐๐ ทั้งนี้ เพื่อให้ความช่วยเหลือผู้เสียหายเป็นไปด้วยความรวดเร็ว ปลอดภัย และทันสมัย

ถัดมา **นางงามจิต แต่สุวรรณ** อนุกรรมการ ได้สอบถามข้อมูลว่า ระบบ ESS Help Me (Emergency Social Services) ผู้สนใจสามารถเข้าใช้งานผ่านช่องทางที่กำหนดอย่างไร และจะต้องสมัคร หรืออบรมก่อนเข้าใช้งานหรือไม่

จากข้อซักถามข้างต้น **นางกฤษมา พนอนุอุดมสุข** ผู้อำนวยการกองส่งเสริมสถาบันครอบครัว ได้ชี้แจงว่า ระบบ ESS Help Me (Emergency Social Services) เป็นระบบที่ให้ความช่วยเหลือผู้เสียหายหรือเหยื่อที่ถูกกระทำด้วยความรุนแรง โดยผู้เสียหายสามารถกดเพิ่มเพื่อนทางแอปพลิเคชันไลน์ในช่องค้นหา @esshelpme ได้ตลอด ๒๔ ชั่วโมง โดยไม่ต้องสมัคร หรืออบรมแต่อย่างใด ปัจจุบันมีผู้ติดตาม @esshelpme จำนวน ๒๖๓,๖๒๓ คน

จากนั้น **นางจิราภรณ์ เล้าเจริญ** รองประธานคณะอนุกรรมการฯ คนที่สอง ได้สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมว่า ระบบ ESS Help Me (Emergency Social Services) สามารถกดเพิ่มเพื่อนผ่านช่องทางแอปพลิเคชันไลน์ได้โดยอัตโนมัติ หรือจะต้องได้รับอนุญาตก่อนเข้าใช้งาน

จากข้อซักถามข้างต้น **นางกฤษมา พนอนุอุดมสุข** ผู้อำนวยการกองส่งเสริมสถาบันครอบครัว ได้ชี้แจงว่า สำหรับการใช้งานระบบ ESS Help Me (Emergency Social Services) ผู้สนใจสามารถกดเพิ่มเพื่อนโดยกดเพิ่มเพื่อนทางแอปพลิเคชันไลน์ในช่องค้นหา @esshelpme หลังจากนั้นสามารถดำเนินการแจ้งเหตุได้ด้วย ๓ ขั้นตอนง่าย ๆ ดังนี้

- ๑) กดปุ่มแจ้งเหตุด่วน
- ๒) แจ้งตำแหน่งเกิดเหตุ
- ๓) กรอกรหัสเลขโทรศัพท์ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ติดต่อกลับ

ถัดมา **นายอัศวเดช สุพรรณผ่าย** อนุกรรมการฯ ได้ซักถามว่า หน่วยงานที่รับผิดชอบ หรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการใช้งานผ่านระบบ ESS Help Me (Emergency Social Services) พบปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานหรือไม่ เช่น เจ้าหน้าที่ดำเนินการล่าช้า หรือให้ความช่วยเหลือไม่ทันต่อเหตุการณ์

จากประเด็นข้างต้น **นางกฤษมา พนอนุอุดมสุข** ผู้อำนวยการกองส่งเสริมสถาบันครอบครัว ได้ชี้แจงว่า ขณะนี้ยังไม่พบปัญหาดังกล่าวข้างต้น เนื่องจากประชาชนหรือผู้ที่สนใจได้กดเพิ่มเพื่อนเข้ามาผ่านช่องทางที่กำหนดเฉพาะบางส่วน และอาจจะยังไม่พบกับเหตุการณ์ความรุนแรง ในส่วนนี้จึงยังไม่พบปัญหาในการใช้งาน

ถัดมา **นายวัลลภ ตังคณานุก์ษ์** ประธานคณะอนุกรรมการฯ ได้กล่าวว่า สำหรับสาเหตุ ปัญหา และอุปสรรคในการให้ความช่วยเหลือเหยื่อหรือผู้เสียหายในแต่ละจังหวัด อาจจะมีแตกต่างกันออกไป ตามสภาพปัญหาและบริบทของสังคม ในส่วนนี้อาจจะประสานไปยัง สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด เพื่อขอทราบข้อมูลเพิ่มเติมได้

จากนั้น **นายสำราญ อรุณธาดา** อนุกรรมการฯ ได้ซักถามเพิ่มเติมว่า ตั้งแต่กรมกิจการสตรีฯ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันจัดทำและพัฒนา ระบบ ESS Help Me (Emergency Social Services) พบปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวกับสัญญาณอินเทอร์เน็ต หรือไม่

จากประเด็นข้างต้น **นางกฤษมา พนอนุอุดมสุข** ผู้อำนวยการกองส่งเสริมสถาบันครอบครัว ได้ชี้แจงว่า สำหรับประเด็นสภาพปัญหาและอุปสรรคข้างต้นเกี่ยวกับสัญญาณอินเทอร์เน็ต ผ่านระบบ ESS Help Me (Emergency Social Services) ขณะนี้ยังไม่พบปัญหา

ลำดับสุดท้าย **นายวัลลภ ตังคณานุก์ษ์** ประธานคณะอนุกรรมการฯ ได้กล่าวว่า คณะอนุกรรมการฯ ได้รับฟังข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพอสมควร และมีความเห็นว่าการจัดเสวนาเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงผ่านโปรแกรม หรือระบบ

แอปพลิเคชันต่าง ๆ โดยเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการพัฒนาสังคมฯ และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อรับฟังความคิดเห็น แลกเปลี่ยนข้อมูลในการใช้งานผ่านโปรแกรม Mysis Chatbot และระบบ ESS Help Me (Emergency Social Services) เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อน รวมถึงการพัฒนาระบบการให้ความช่วยเหลือประชาชนอย่างบูรณาการให้เป็นรูปธรรมต่อไป

ครั้งที่ ๕

เชิญผู้แทนจากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เข้าร่วมประชุมกับ คณะกรรมการการพัฒนาระบบสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา ในการประชุมครั้งที่ ๒๓/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๖๖ ประเด็น การนำระบบแจ้งเหตุฉุกเฉินทางสังคม ESS HELP ME เพื่อใช้ประโยชน์ในการช่วยเหลือแก่ผู้ประสบปัญหาและผู้พบเหตุร้าย โดยมี นายธนสุนทร สว่างสาลี รองปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ให้ข้อมูล ข้อเท็จจริงประกอบการพิจารณา สรุปสาระสำคัญ ได้ดังนี้

ระบบแจ้งเหตุฉุกเฉินทางสังคม ESS HELP ME เพื่อใช้ประโยชน์ในการช่วยเหลือแก่ผู้ประสบปัญหา และผู้พบเหตุร้าย

๑. **ความเป็นมาของระบบแจ้งเหตุ ESS HELP ME** เกิดจากการริเริ่มจัดทำระบบ โดยสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดพิษณุโลก ร่วมกับทีมวิจัยของมูลนิธิศูนย์วิจัยและติดตามความเป็นธรรมทางสุขภาพ และเริ่มใช้ครั้งแรกในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก โดยใช้ชื่อว่า “พม.พิษณุโลก พร้อมช่วย” ซึ่งเป็นระบบการช่วยเหลือผู้ประสบภัยทางสังคมได้อย่างรวดเร็ว ทันท่วงที ลดการสูญเสียได้ ผ่านกลไกการส่งข้อความอัตโนมัติผ่านแอปพลิเคชันไลน์ ซึ่งต่อมามีการพัฒนาเครื่องมือจนกลายเป็น “ระบบแจ้งเหตุ ESS” ภายใต้การประสานความร่วมมือกันระหว่างหลายหน่วยงาน ได้แก่ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ร่วมกับ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และกองทุนเสมอภาคทางการศึกษา เพื่อร่วมกันพัฒนาระบบแจ้งเหตุทางสังคมรูปแบบใหม่ ESS Help Me (Emergency Social Services) ให้สามารถใช้งานได้ผ่านแอปพลิเคชันไลน์แจ้งได้ ๒๔ ชั่วโมง เพื่อความสะดวกและรวดเร็ว โดยสามารถแชร์พิกัดจุดเกิดเหตุเพื่อให้เจ้าหน้าที่รัฐเข้าให้ความช่วยเหลือได้อย่างแม่นยำ ตลอดจนสามารถติดตามการช่วยเหลือได้ทันที

ต่อมา เมื่อวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๖ ได้มีการลงนามบันทึกความเข้าใจความร่วมมือในการพัฒนาระบบการแจ้งเหตุ ช่วยเหลือ และส่งต่อเด็กเยาวชนด้อยโอกาส เพื่อความเสมอภาคทางการศึกษาและสังคม หรือ ระบบแจ้งเหตุฉุกเฉิน Emergency Social Services : ESS Thailand โดยมี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม และนายจุติ ไกรฤกษ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ร่วมเป็นสักขีพยาน ณ ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล และต่อมาเมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๖ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ได้ให้เกียรติเป็นประธานเปิดตัวระบบ ESS Help Me “ปึกหมุด หยุดเหตุ” ณ ลานอเนกประสงค์ ชั้น ๒ อาคารรัฐประศาสนภักดี (อาคาร B) ณ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ กรุงเทพมหานคร

จากนั้นได้เปิดให้บริการระบบ ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๖ และจากข้อมูลปัจจุบัน (ณ วันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๖) พบว่ามีสถิติการเพิ่มเพื่อน แล้วจำนวนทั้งสิ้น ๓๐๙,๖๔๒ คน (ตั้งเป้าหมายไว้จำนวน ๑,๐๐๐,๐๐๐ คน ภายในวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๖) และมีผู้แจ้งเหตุแล้วจำนวนทั้งสิ้น ๒๖๔ ราย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการแจ้งเหตุในกรณีถูกข่มขู่ว่าจะทำร้ายหรือทำร้ายมากที่สุด รองลงมาคือ กรณีมั่วสุมจนก่อให้เกิดเหตุร้ายและพื้นที่กรุงเทพมหานคร เป็นพื้นที่ที่มีการแจ้งเหตุสะสมมากที่สุด รองลงมาคือ เชียงใหม่ พิษณุโลก และชลบุรี ตามลำดับ

๒. วิธีการใช้งานของระบบแจ้งเหตุ ESS HELP ME ผู้บริการสามารถเริ่มต้นใช้งาน ESS Help me โดยกดเพิ่มเพื่อนทางแอปพลิเคชันไลน์ในช่องค้นหา @esshelpme หลังจากนั้นก็สามารถดำเนินการแจ้งเหตุได้ด้วย ๓ ขั้นตอนง่าย ๆ ดังนี้

๑) กดปุ่มแจ้งเหตุด่วน

๒) แจ้งตำแหน่งเกิดเหตุในระบบให้เจ้าหน้าที่ที่สามารถเดินทางไปยังจุดเกิดเหตุได้อย่างแม่นยำและรวดเร็วทั้งนี้ ระบบแจ้งเหตุ ESS HELP ME ได้ออกแบบมาให้รองรับการแจ้งเหตุในกรณีที่ผู้ถูกระทำไม่สามารถใช้เสียงได้อีกด้วย อีกทั้งผู้บริหารหรือหัวหน้าหน่วยงานในพื้นที่สามารถติดตามสถานการณ์การช่วยเหลือได้แบบ Real Time ได้

๓) กรอกเบอร์ติดต่อ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ติดต่อกลับ

ทั้งนี้ เมื่อดำเนินการแจ้งเหตุครบทั้ง 3 ขั้นตอน ระบบจะส่งข้อมูลไปยังสถานีตำรวจที่ใกล้ที่สุด พร้อมแจ้งข้อความมายังผู้แจ้งเหตุ และเมื่อมีเจ้าหน้าที่ตำรวจรับทราบแล้วระบบจะแจ้งเตือนสถานการณ์รับทราบมายังผู้แจ้งเหตุอีกครั้ง อย่างไรก็ตาม ระบบดังกล่าวได้กำหนดขอบเขตการให้บริการเฉพาะกรณีปัญหาเร่งด่วนจาก ๕ สาเหตุ ได้แก่ ๑) ข่มขู่ว่าจะทำร้ายหรือทำร้าย ๒) กักขังหน่วงเหนี่ยว ๓) เสี่ยงถูกล่วงละเมิดทางเพศ ๔) ผู้คลุ้มคลั่งก่อให้เกิดเหตุร้าย และ ๕) มั่วสุมจนก่อให้เกิดเหตุร้าย

เมื่อมีการแจ้งเข้ามาในระบบ ข้อมูลทั้งหมดของผู้แจ้ง จะถูกส่งต่อไปยังกลุ่มไลน์ของเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ (ทีมสหวิชาชีพ) ในแต่ละพื้นที่ ได้แก่ ตำรวจในพื้นที่ ซึ่งอยู่ในบริเวณใกล้จุดเกิดเหตุ เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด อัยการจังหวัด และเครือข่ายในพื้นที่ ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่ตำรวจจะกดรับแจ้งเหตุ และลงพื้นที่และเดินทางถึงสถานที่เกิดเหตุภายใน ๕ - ๑๕ นาที จากนั้นจะเร่งดำเนินการระงับเหตุที่เกิดขึ้นทันที จากนั้นทีมสหวิชาชีพเร่งพิจารณาช่วยเหลือผู้ถูกระทำด้านอื่น ๆ

๓. ประโยชน์ของระบบแจ้งเหตุ ESS HELP ME

๑) ลดความเสี่ยงและความสูญเสีย

๒) ง่าย สะดวก รวดเร็วต่อการแจ้งเหตุฉุกเฉิน

๓) เพิ่มช่องทางออนไลน์ในการแจ้งเหตุฉุกเฉิน

๔) การแจ้งเหตุฉุกเฉิน แม้อันสถานการณ์ที่ไม่เหมาะกับการใช้เสียง

๕) รวบรวมเจ้าหน้าที่ (ทีมสหวิชาชีพ) ที่เกี่ยวข้องไว้ในที่เดียวกัน

๖) การแชร์พิกัดจุดเกิดเหตุ สามารถช่วยให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าไประงับเหตุฉุกเฉินได้อย่างถูกต้องและแม่นยำ

๗) ติดตามการช่วยเหลือได้ตามเวลาเกิดเหตุจริง (Real time)

๘) นำข้อมูลที่ได้จัดเก็บมาใช้ประโยชน์เพื่อการวิเคราะห์ต่อไป

อย่างไรก็ตาม หน่วยงานที่รับผิดชอบได้เร่งประชาสัมพันธ์ไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ตลอดจนเครือข่าย โทรทัศน์ วิทยุ และสื่อช่องทางต่าง ๆ ประชาชนทั่วไป ฯลฯ ทั่วประเทศ ในการเพิ่มเพื่อนไลน์ระบบ ESS HELP ME รวมทั้งมีการเตือนถึงรูปแบบในการเข้าใช้ระบบ เพื่อป้องกันเจ้าหน้าที่เพื่อความสนุกสนานหรือคึกคะนอง เพราะนอกจากจะกระทบต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่จนส่งผลกระทบต่อให้ความช่วยเหลือประชาชนที่มีความเดือดร้อนจริงแล้ว การแจ้งเหตุอันเป็นเท็จโดยเจตนา จะถูกตั้งข้อหา ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๘๔ มีโทษจำคุกไม่เกิน ๑ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับได้

ต่อจากนั้น ที่ประชุมได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อประเด็นดังกล่าว สรุปได้ดังนี้

๑. เห็นควรประสานความร่วมมือกับหน่วยงาน/องค์กรที่มีเครือข่ายจำนวนมาก ในการช่วยประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับประโยชน์และวิธีเข้าถึงระบบ เพื่อนำไปสู่การใช้งานอย่างครอบคลุมทั่วทุกพื้นที่ เช่น สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน เป็นต้น

๒. หน่วยงานควรบูรณาการการทำงานร่วมกัน โดยรวมช่องทางในการแจ้งเหตุเพียงช่องทางเดียว เพื่อให้ง่ายต่อการเข้าถึงและใช้งานระบบ โดยไม่ก่อให้เกิดความสับสน อีกทั้งยังเป็นการลดภาระของประชาชน

๓. ควรมีการประเมินและติดตามผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินงานของระบบ เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพและแก้ไขปัญหาได้จริง รวมทั้งมีการจัดเก็บวิเคราะห์ข้อมูล และนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์ในการป้องกันเหตุและแก้ไขปัญหาเชิงรุกต่อไปได้

๔. ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของหน่วยงานที่ทำหน้าที่เป็น “หน่วยเคลื่อนที่เร็ว” เพื่อให้สามารถทำหน้าที่แก้ไขปัญหาได้อย่างทันที่ในจุดเกิดเหตุ และช่วยลดการบาดเจ็บและสูญเสียชีวิตได้

๕. ควรพัฒนาระบบและเครื่องมือในการติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการกำหนดแนวทางในการปฏิบัติให้ชัดเจน และมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็ว (รายละเอียดปรากฏในภาคผนวก ง)

๓) ระบบโปรแกรมพยากรณ์เพื่อลดความเสี่ยงต่อผู้หญิงและเด็กที่ถูกกระทำ ความรุนแรงในครอบครัว

ครั้งที่ ๖

เชิญผู้แทนจากกระทรวงสาธารณสุข เข้าร่วมประชุมกับคณะอนุกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน และผู้ด้อยโอกาส ในการประชุมครั้งที่ ๒๓/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๖๖ ประเด็นระบบพยากรณ์เพื่อลดความเสี่ยงต่อผู้หญิงและเด็กที่ถูกกระทำ ความรุนแรงในครอบครัว โดยมี นายแพทย์กรฤกษ์ ลิ้มสมมติ ผู้อำนวยการกองบริหารการสาธารณสุข และนางยุพา คงกลิ่น สุกธนธ์ นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ ให้ข้อมูล ข้อเท็จจริงประกอบการพิจารณา สรุปสาระสำคัญ ได้ดังนี้

โครงการระบบพยากรณ์เพื่อลดความเสี่ยงต่อผู้หญิงและเด็กที่ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว ได้รับการสนับสนุนจากสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (TIJ) และศูนย์ช่วยเหลือสังคม (OSCC) กระทรวงสาธารณสุข โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมกันพัฒนาระบบพยากรณ์เพื่อลดความเสี่ยงต่อผู้หญิงและเด็กที่ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว จากฐานข้อมูลศูนย์ช่วยเหลือสังคม OSCC ของโรงพยาบาลปทุมธานี ซึ่งปัจจุบันได้ผ่านการทดลองการใช้งานจำนวน ๑๐๐ ตัวอย่าง และขณะนี้อยู่ระหว่างการพัฒนาโปรแกรมเพื่อนำไปใช้ยังโรงพยาบาลทั่วประเทศ ทั้งนี้ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการคัดกรองผู้หญิงและเด็กที่ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว

โรงพยาบาลปทุมธานี อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี มีกลไกการให้ความช่วยเหลือผู้เสียหายผ่านศูนย์ช่วยเหลือสังคม (OSCC) และส่วนใหญ่พบปัญหา คือ การคัดกรองข้อมูลคนไข้เบื้องต้นก่อนทำการรักษา เนื่องจากคนไข้บางส่วนได้รับความเสี่ยง หรือเสี่ยงที่จะถูกกระทำด้วยความรุนแรงโดยเฉพาะเด็กและสตรี และปัญหาที่สำคัญ คือ คนไข้ไม่กล้าเปิดเผยความจริงให้กับบุคลากรทางการแพทย์ได้รับทราบข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นว่าตนนั้นได้ถูกกระทำ ความรุนแรงจากคนในครอบครัว หรือครอบครัว

ดังนั้น โรงพยาบาลปทุมธานี โดยนักวิชาการสาธารณสุขและบุคลากรทางการแพทย์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานด้านสังคมสงเคราะห์ จึงได้มีแนวคิดในการพัฒนาระบบคัดกรองข้อมูลคนไข้เบื้องต้นก่อนทำการรักษา ต่อมา โรงพยาบาลปทุมธานีร่วมกับสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย หรือ (TIJ) ได้จัดทำคู่มือแบบคัดกรองข้อมูลคนไข้เบื้องต้นสำหรับบุคลากรทางการแพทย์ที่ไม่ได้สังกัดศูนย์ช่วยเหลือสังคม (OSCC) กระทรวงสาธารณสุข เพื่อให้กระบวนการคัดกรองคนไข้ทำได้ง่ายมากยิ่งขึ้น และสามารถตรวจจับได้ว่าคนไข้ได้รับผลกระทบ หรือได้รับบาดเจ็บหรือถูกกระทำด้วยความรุนแรงหรือไม่ เพราะฉะนั้น โรงพยาบาลปทุมธานีจึงเกิดแนวคิดในการสร้างแอปพลิเคชันระบบพยากรณ์เกี่ยวกับการได้รับผลกระทบด้วยความรุนแรงสำหรับบุคลากรทางการแพทย์ และเจ้าหน้าที่ในแผนกต่าง ๆ เช่น แผนกห้องฉุกเฉิน แผนกผู้ป่วยนอก เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการคัดกรองและสอบถามซักประวัติก่อนทำการรักษาทางการแพทย์ โดยแอปพลิเคชันระบบพยากรณ์จะมีคำถามเบื้องต้น ๒ ลักษณะ ดังนี้

๑) คนไข้เคยประสบปัญหาหรือถูกกระทำด้วยความรุนแรงมาก่อนเพียงใด เช่น ถูกทำร้ายร่างกาย การถูกเหยียดหยาม และการถูกข่มขู่

๒) ความกังวลของคนไข้ที่จะนำไปสู่การเกิดความรุนแรง เช่น สถานที่เกิดเหตุเป็นอย่างไร ขณะนั้นอยู่กับใคร ที่พักอาศัยมีความเป็นส่วนตัวหรือไม่ ประกอบอาชีพอะไร มีโรคประจำตัวหรือไม่ ภาวะทางจิต ปัญหาทางอารมณ์ เป็นต้น

หลังจากนั้น ระบบพยากรณ์จะมีการคำนวณทางคณิตศาสตร์เพื่อหาค่าเฉลี่ยและประเมินว่าคนไข้มีความเสี่ยงที่จะได้รับการช่วยเหลือจากศูนย์ช่วยเหลือสังคม (OSCC) หรือไม่ ซึ่งขณะนี้ระบบพยากรณ์อยู่ระหว่างการพัฒนาวิจัยและประเมินผล รวมถึงการทดลองใช้งานจริงจากโรงพยาบาลปทุมธานี

จากนั้น **นายวัลลภ ตังคณานุรักษ์** ประธานคณะอนุกรรมการ ได้สอบถามข้อมูลว่าแบบสอบถามที่ใช้ในการคัดกรองข้อมูลคนไข้เบื้องต้น จะสอบถามเฉพาะคนไข้ที่เดินทางมายังโรงพยาบาลใช่หรือไม่ และมีวิธีการใช้งานอย่างไร

จากประเด็นข้างต้น **นายแพทย์กรกฤษ ลิ้มสมมุติ** ผู้อำนวยการกองบริหารการสาธารณสุข ได้ให้ข้อมูลว่า ขณะนี้ระบบพยากรณ์อยู่ระหว่างการทดลองใช้งาน โดยขั้นตอนการใช้งาน คือ พยาบาลห้องฉุกเฉินจะสอบถามข้อมูลและซักประวัติคนไข้เพื่อสอบถามถึงสาเหตุอาการบาดเจ็บและบาดแผล เพื่อส่งต่อการรักษาไปยังศูนย์ช่วยเหลือสังคม (OSCC) ประจำโรงพยาบาล

ถัดมา **นายอัครเดช สุพรรณฝ้าย** อนุกรรมการ ได้ซักถามข้อมูลเพิ่มเติมว่า กรณีคนไข้ที่มีปัญหาหรือได้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงจากคนในครอบครัวและไม่กล้าบอกความจริงกับเจ้าหน้าที่ว่าตนเองถูกกระทำด้วยความรุนแรง เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะมีประเด็นการสอบถามหรือคัดกรองข้อมูลเบื้องต้นอย่างไร

จากข้อซักถามดังกล่าว **นายแพทย์กรกฤษ ลิ้มสมมุติ** ผู้อำนวยการกองบริหารการสาธารณสุข ได้ชี้แจงว่า ประเด็นคำถามข้างต้นจะมีการผลักดันและพัฒนาเครื่องมือในการคัดกรองข้อมูลคนไข้ เพื่อให้ได้รับความช่วยเหลือมากยิ่งขึ้น และจะเป็นประโยชน์ให้กับกลุ่มคนบางประเภทที่ถูกกระทำด้วยความรุนแรงประมาณ ๗๐ % ถึง ๗๕ % โดยมีเป้าหมายในการดำเนินการ ให้ความช่วยเหลือ ๒ ส่วน ได้แก่

๑) ห้องฉุกเฉิน

๒) หอผู้ป่วยใน (Ward) เฉพาะเด็กและสตรี

จากข้อมูลปัจจุบันพบว่าคนไข้ หรือผู้เสียหายยังไม่สามารถเข้าถึงกลไกการให้ความช่วยเหลือผ่านศูนย์ช่วยเหลือสังคม (OSCC) ประจำโรงพยาบาล

ต่อมา **นายวัลลภ ตังคณานุรักษ์** ประธานคณะอนุกรรมการ ได้สอบถามข้อมูลว่า ปัจจุบันพบว่าเด็กและสตรีในสังคมไทยถูกทำร้ายร่างกายมากขึ้น และเมื่อเข้าสู่ขั้นตอนการดำเนินคดีโดยพนักงานสอบสวน จะพบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ คือ คดีความไม่มีความคืบหน้า และล่าช้า จึงได้มีการตราพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยมีหลักการสำคัญ คือ ขณะที่มีการซักถามข้อเท็จจริงกับเด็กที่มีอายุไม่เกิน ๑๘ ปี ต้องจัดให้มีนักจิตวิทยา ผู้เชี่ยวชาญ หรือนักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่เด็กร้องขอหรือที่เด็กไว้วางใจ และพนักงานอัยการร่วมอยู่ด้วย เพื่อให้การสอบสวนเป็นไปตามข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นอย่างเป็นธรรม ประเด็นนี้จึงมีลักษณะคล้ายกับระบบพยากรณ์ของกระทรวงสาธารณสุข

ต่อมา **นายสำราญ อรุณธาดา** อนุกรรมการ ได้ให้ความเห็นว่า กระบวนการซักถามข้อเท็จจริงกับเด็กในชั้นสอบสวน (คดีอาญา) เริ่มต้นจากการเตรียมความพร้อมของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะคดีความผิดที่เกี่ยวกับเพศ กรณีเพศหญิง จะมีนักจิตวิทยา ผู้เชี่ยวชาญ หรือนักสังคมสงเคราะห์ (เฉพาะเพศหญิง) เข้าร่วมและให้คำปรึกษาในชั้นสอบสวนก่อนที่จะมีการสอบปากคำ หรือสืบพยานเพิ่มเติม

จากข้อซักถามดังกล่าว **นายแพทย์กรกฤษ ลิ้มสมมุติ** ผู้อำนวยการกองบริหารการสาธารณสุข ได้ให้ข้อมูลว่า การสร้างนวัตกรรมเกี่ยวกับระบบพยากรณ์เพื่อส่งเสริมและสร้างองค์ความรู้ รวมถึงความเข้าใจให้กับบุคลากรทางการแพทย์ของศูนย์ช่วยเหลือสังคม (OSCC) จึงมีความสำคัญต่อการให้ความช่วยเหลือคนไข้หรือผู้เสียหายที่ถูกกระทำด้วยความรุนแรงเป็นอย่างยิ่ง

ต่อมา นายสำราญ อรุณธาดา อนุกรรมการ ได้ซักถามข้อมูลเพิ่มเติมว่า ในกรณีที่ผู้เสียหายเข้ารับการรักษาตัวที่โรงพยาบาล ซึ่งขณะนั้นได้รับบาดเจ็บสาหัสและหมดสติ และสันนิษฐานได้ว่าถูกทำร้ายร่างกาย ประเด็นนี้โรงพยาบาลมีวิธีการให้ความช่วยเหลืออย่างไร

จากข้อซักถามดังกล่าว นายแพทย์กรฤช ลีสมมติ ผู้อำนวยการกองบริหาร การสาธารณสุข ได้ให้ข้อมูลว่า เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะต้องปฐมพยาบาลและให้การช่วยเหลือคนไข้ อย่างเร่งด่วน และถ้ากรณีที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลได้ จะต้องแจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อทำการ สอบสวน และเข้าสู่กระบวนการพิสูจน์ตัวบุคคล และจะต้องมีการบันทึกผลการรักษาบาดแผล บันทึกข้อมูลบาดแผลตามขั้นตอนทางการแพทย์ต่อไป

จากนั้น นางงามจิต แต่สุวรรณ อนุกรรมการ ได้สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมว่า กรณีที่คนไข้ได้รับบาดเจ็บจากการถูกทำร้ายร่างกายด้วยความรุนแรง กรณีนี้สามารถวิเคราะห์บาดแผล ได้หรือไม่ว่าเกิดจากอุบัติเหตุ หรือเกิดจากการถูกกระทำด้วยความรุนแรง

จากประเด็นคำถามข้างต้น นายแพทย์กรฤช ลีสมมติ ผู้อำนวยการ กองบริหารการสาธารณสุข ได้ชี้แจงข้อมูลว่า หากปรากฏรอยบาดแผลชัดเจน สามารถวิเคราะห์ ได้เป็นรายกรณีไป แต่ไม่สามารถวิเคราะห์ได้ว่าบาดแผลเกิดจากอุบัติเหตุ หรือเกิดจากการถูกกระทำ ด้วยความรุนแรง ทั้งนี้ หากมีการซักประวัติด้วยระบบพยากรณ์อาจจะสามารถวิเคราะห์บาดแผล ได้ง่ายมากยิ่งขึ้น

บทที่ ๔

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

การพิจารณาศึกษา เรื่อง “ระบบโปรแกรมช่วยเหลือเด็ก” ของคณะกรรมการวิชาการ พัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส เป็นการศึกษา รวบรวมข้อมูลจากการรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานที่จัดทำระบบโปรแกรมช่วยเหลือ และให้คำปรึกษาสำหรับผู้ที่ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัวในรูปแบบที่แตกต่างกันออกไป ประกอบด้วย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน) กองบริหารการสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ รวมถึงกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ โดยให้ข้อมูลและข้อคิดเห็นประกอบการพิจารณาศึกษารวมถึง รับทราบขั้นตอน ปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้น เพื่อนำมาจัดทำเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างแท้จริง

โดยระบบโปรแกรมช่วยเหลือและให้คำปรึกษาสำหรับผู้ที่ถูกกระทำความรุนแรง ในครอบครัว แบ่งออกเป็น ๓ ระบบ ดังนี้

❖ ระบบโปรแกรมการช่วยเหลือและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรง ในครอบครัว ชื่อว่า “Mysis chatbot” โดยโปรแกรมนี้จะทำหน้าที่ในการรับฟังและให้คำปรึกษา สามารถเข้าใช้งานได้ผ่านเฟซบุ๊กแมสเซนเจอร์ สำหรับการให้คำปรึกษาและช่วยเหลือจะครอบคลุม ใน ๔ ด้าน ประกอบด้วย การถูกทำร้าย การถูกล่วงละเมิดทางเพศ การตั้งครมไม่พร้อม และกฎหมาย ที่เกี่ยวข้อง ขณะเดียวกันยังได้สอดแทรกความรู้ด้านกฎหมายไปกับคำแนะนำในการใช้ชีวิต

❖ ระบบโปรแกรมพยากรณ์เพื่อลดความเสี่ยงต่อผู้หญิงและเด็กที่ถูกกระทำ ความรุนแรงในครอบครัว เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการคัดกรองและสอบถามซักประวัติก่อนทำการ รักษาทางการแพทย์ โดยกระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้ริเริ่มคิดค้น แอปพลิเคชันระบบพยากรณ์ จะมีคำถามเบื้องต้น ๒ ลักษณะ ดังนี้

๑) คนไข้เคยประสบปัญหาหรือถูกกระทำด้วยความรุนแรงมาก่อนเพียงใด เช่น ถูกทำร้ายร่างกาย การถูกเหยียดหยาม และการถูกข่มขู่

๒) ความกังวลของคนไข้ที่จะนำไปสู่การเกิดความรุนแรง เช่น สถานที่เกิดเหตุ เป็นอย่างไร ขณะนั้นอยู่กับใคร ที่พักอาศัยมีความเป็นส่วนตัวหรือไม่ ประกอบอาชีพอะไร มีโรคประจำตัวหรือไม่ ภาวะทางจิต ปัญหาทางอารมณ์ เป็นต้น

❖ ระบบโปรแกรมแจ้งเหตุฉุกเฉินทางสังคม (Emergency Social Services : ESS Thailand) โดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นผู้ริเริ่มคิดค้น สามารถ ใช้งานผ่านแอปพลิเคชันไลน์ ตลอด ๒๔ ชั่วโมง เพื่อความสะดวก และรวดเร็ว โดยสามารถแชร์พิกัด จุดเกิดเหตุเพื่อให้เจ้าหน้าที่รัฐเข้าให้ความช่วยเหลือได้อย่างแม่นยำ ติดตามการช่วยเหลือได้ทันที สำหรับเหตุการณ์ฉุกเฉินที่สามารถแจ้ง ESS Help Me ได้ มีดังนี้

- ๑) ข่มขู่ว่าจะทำร้าย หรือโดนทำร้ายร่างกาย
- ๒) กักขังหน่วงเหนี่ยว
- ๓) เสี่ยงถูกล่วงละเมิดทางเพศ

๔) ผู้คลุ้มคลั่งก่อให้เกิดเหตุร้าย

๕) มั่วสุม จนก่อให้เกิดเหตุร้าย

จากข้อมูลดังกล่าวมาข้างต้น ทำให้ทราบว่าทั้ง ๓ โปรแกรม มีวัตถุประสงค์เดียวกัน คือ เพื่อร่วมกันลดความเสี่ยงต่อผู้หญิงและเด็กที่ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว ทำให้สามารถสรุปภาพรวมปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการใช้โปรแกรมทั้ง ๓ โปรแกรม และข้อเสนอแนะได้ ๕ ข้อ ดังนี้

๑) ปัญหาระบบโปรแกรมช่วยเหลือและให้คำปรึกษาสำหรับผู้ที่ถูกกระทำ ความรุนแรงในครอบครัวมีหลายระบบ อาจทำให้เกิดความสับสนในการแจ้งเหตุ

เนื่องจากทั้ง ๓ โปรแกรมที่ได้กล่าวข้างต้นมีหน่วยงานแต่ละหน่วยงานเป็นผู้จัดทำระบบ ทำให้การแจ้งเหตุมีความหลากหลาย และมีแนวทางปฏิบัติที่แตกต่างกันไปในรูปแบบของหน่วยงานนั้น ๆ เช่น

✓ ระบบโปรแกรมการช่วยเหลือและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหา

ความรุนแรงในครอบครัว ชื่อว่า “Mysis chatbot” เป็นโปรแกรมที่ทำหน้าที่ในการรับฟังและให้คำปรึกษาสามารถเข้าใช้งานได้ ผ่านเฟซบุ๊กแอมสเซนเจอร์ โดยผู้ใช้ต้องเลือกคำตอบที่ Mysis chatbot กำหนด เพื่อ Mysis chatbot จะได้แนะนำทางออกได้อย่างถูกต้อง

✓ ระบบโปรแกรมพยากรณ์เพื่อลดความเสี่ยงต่อผู้หญิงและเด็กที่ถูกกระทำ ความรุนแรงในครอบครัว ซึ่งเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการคัดกรองและสอบถามซักประวัติก่อนทำการรักษาทางการแพทย์ โดยจะมีคำถาม ๒ ลักษณะ ดังนี้

แบบคัดกรองและสอบถามซักประวัติก่อนทำการรักษาทางการแพทย์โดย

แอปพลิเคชันระบบพยากรณ์จะมีคำถาม ๒ ลักษณะ ดังนี้

๑) คนไข้เคยประสบปัญหาหรือถูกกระทำด้วยความรุนแรงมาก่อนเพียงใด เช่น ถูกทำร้ายร่างกาย การถูกเหยียดหยาม และการถูกข่มขู่

๒) ความกังวลของคนไข้ที่จะนำไปสู่การเกิดความรุนแรง เช่น สถานที่เกิดเหตุเป็นอย่างไร ขณะนั้นอยู่กับใคร ที่พักอาศัยมีความเป็นส่วนตัวหรือไม่ ประกอบอาชีพอะไร มีโรคประจำตัวหรือไม่ ภาวะทางจิต ปัญหาทางอารมณ์

✓ ระบบโปรแกรมแจ้งเหตุฉุกเฉินทางสังคม (Emergency Social Services : ESS Thailand) สามารถใช้งานได้ผ่านแอปพลิเคชันไลน์ ตลอด ๒๔ ชั่วโมง เพื่อความสะดวก และรวดเร็ว โดยสามารถแชร์พิกัดจุดเกิดเหตุเพื่อให้เจ้าหน้าที่รัฐเข้าให้ความช่วยเหลือได้อย่างแม่นยำ ติดตามการช่วยเหลือได้ทันทีสำหรับเหตุการณ์ฉุกเฉินที่สามารถแจ้ง ESS Help Me ได้

ข้อเสนอแนะ

ควรมีการเชื่อมโยงฐานข้อมูล และบูรณาการการทำงานร่วมกัน โดยรวมช่องทางในการแจ้งเหตุเพียงช่องทางเดียว เพื่อให้ง่ายต่อการเข้าถึงและใช้งานระบบ โดยไม่ก่อให้เกิดความสับสน อีกทั้งยังเป็นการลดภาระของประชาชน และประสานความร่วมมือกับหน่วยงาน/องค์กรที่มีเครือข่ายในการช่วยประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับประโยชน์และวิธีเข้าถึงระบบ เพื่อนำไปสู่การใช้งานอย่างครอบคลุมทั่วทุกพื้นที่ เช่น สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน เป็นต้น

๒) ปัญหาด้านการขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ด้านการคุ้มครองเด็กและสตรี ที่มีไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน

ปัจจุบันหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ ยังขาดบุคลากร เจ้าหน้าที่ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านการคุ้มครองเด็กและสตรีในการปฏิบัติงานเพื่อทำหน้าที่ให้คำแนะนำ คำปรึกษาเพื่อให้ความช่วยเหลือ

ข้อเสนอแนะ

ควรมีการพัฒนาบุคลากรที่มีอยู่ให้มีทักษะ ความรู้ ศักยภาพในการตอบคำถาม รวมถึงสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางในการปฏิบัติงาน ตลอดจนปรับเปลี่ยนทัศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานให้มีการวางแผนเกี่ยวกับระบบการเฝ้าระวัง กระบวนการปฏิบัติงาน และการให้ความช่วยเหลือ

๓) ปัญหาการส่งต่อความช่วยเหลือไม่ทันท่วงที

กรณีที่มีผู้ร้อง ร้องเรียนมายังระบบ Chatbot เพื่อขอความช่วยเหลือหรือคำปรึกษา ทำให้การส่งต่อความช่วยเหลือในกรณีที่เป็นปัญหารุนแรงไม่ทันท่วงที

ข้อเสนอแนะ

ควรมีการพัฒนาระบบเครื่องมือในการติดต่อประสานงานที่ทำหน้าที่เป็น “หน่วยเคลื่อนที่เร็ว” ให้สามารถทำหน้าที่แก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างทันท่วงที ในจุดเกิดเหตุและช่วยลดการบาดเจ็บและสูญเสียชีวิตเพื่อสะดวกในการประสานส่งต่อข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว

๔) ปัญหาการแจ้งผลกลับคืนหลังแจ้งเหตุ

ปัญหาการแจ้งผลกลับคืนในกรณีหลังแจ้งเหตุยังคงไม่มีหน่วยงานใดดำเนินการ เนื่องจากขาดแคลนบุคลากรในการทำหน้าที่ เนื่องจากการรับแจ้งเหตุใช้ระบบปัญญาประดิษฐ์ หรือ การ Chatbot ในการรับเรื่อง

ข้อเสนอแนะ

ควรจัดหาเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทำหน้าที่วิเคราะห์ข้อมูลปัญหาเชิงรุก เพื่อประเมินและติดตามผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินงานของระบบโดยมีการแจ้งผลความคืบหน้าไปยังผู้ร้อง กระบวนการเยียวยา โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีแนวทางการปฏิบัติงานที่สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๕) ปัญหาการเยียวยาช่วยเหลือผู้เสียหายระยะยาว

แม้ปัจจุบันจะมี “กองทุนยุติธรรม” อยู่แล้วก็ตาม แต่การเข้าถึงกองทุนยังล่าช้าและเป็นกองทุนในระยะสั้น การเยียวยาในระยะยาวจึงขาดระบบรองรับ

ข้อเสนอแนะ

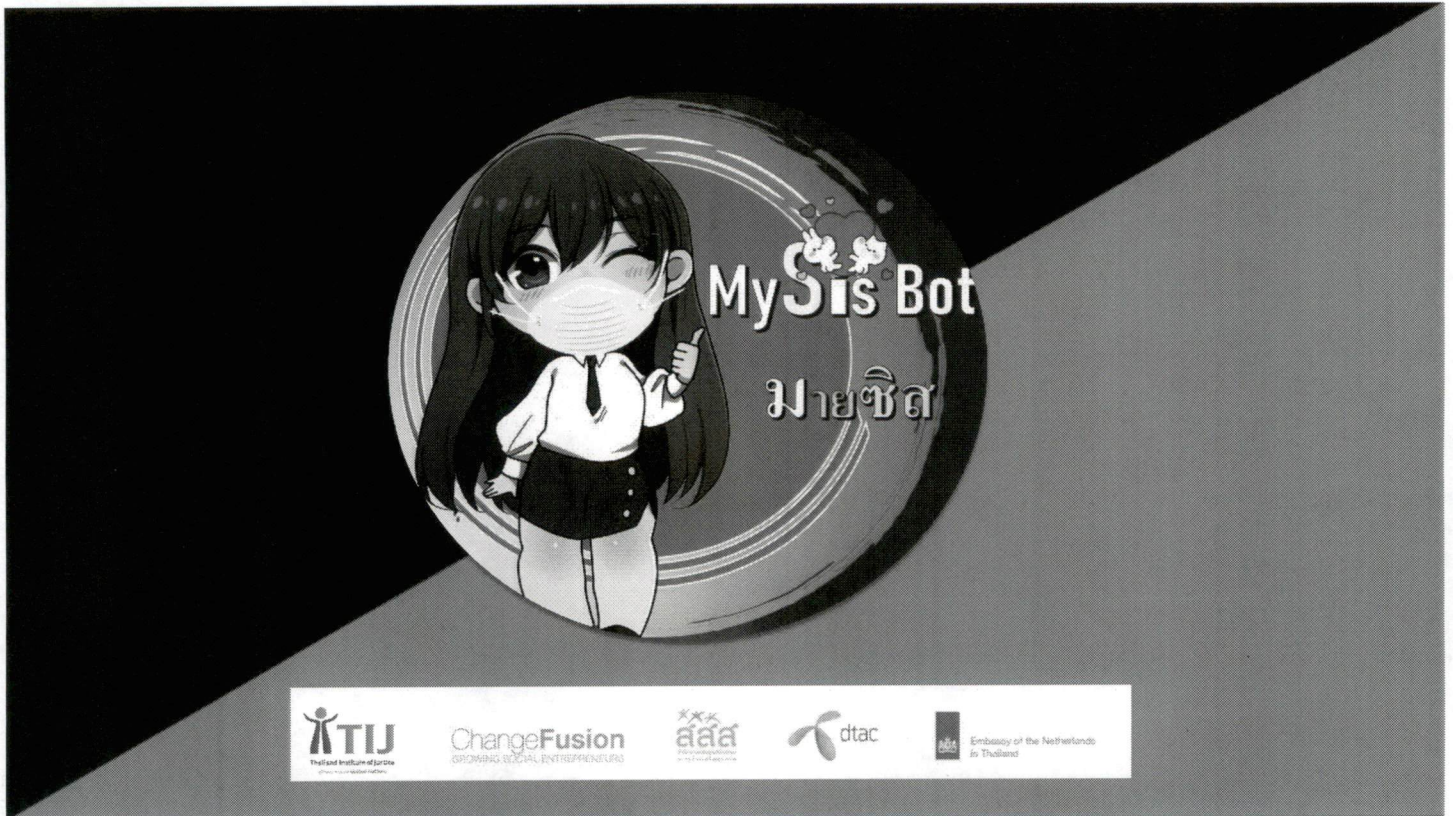
ต้องเร่งประสานงานผู้เสียหายให้เข้าถึง “กองทุนยุติธรรม” ในพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทน ค่าเสียหายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ.๒๕๔๔ เพื่อได้รับเงินเยียวยาได้อย่างรวดเร็ว สำหรับในระยะยาวนั้น กระทรวงการพัฒนาสังคมฯต้องวางระบบและหากกลไกการช่วยเหลือ โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนเข้าเสริมช่วย

บรรณานุกรม

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ สำนักราชมนตรี, ๒๕๔๓
สืบค้นวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๖, จาก

https://www.hiso.or.th/hiso/picture/reportHealth/report2_11_3.pdf

สืบค้นเมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๖, จาก <http://humanrights.mfa.go.th/upload/pdf/crc.pdf>

ที่มาและความสำคัญ

1 ในแนวทางเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน และการพัฒนาที่ยั่งยืนแห่งสหประชาชาติ ค.ศ. 2030 ในเป้าหมายที่ 5 และเป้าหมายที่ 16

“สร้างความเท่าเทียมทางเพศ และการจัดความรุนแรงต่อสตรีและเด็ก”

สถานการณ์ในประเทศไทย (1/3)

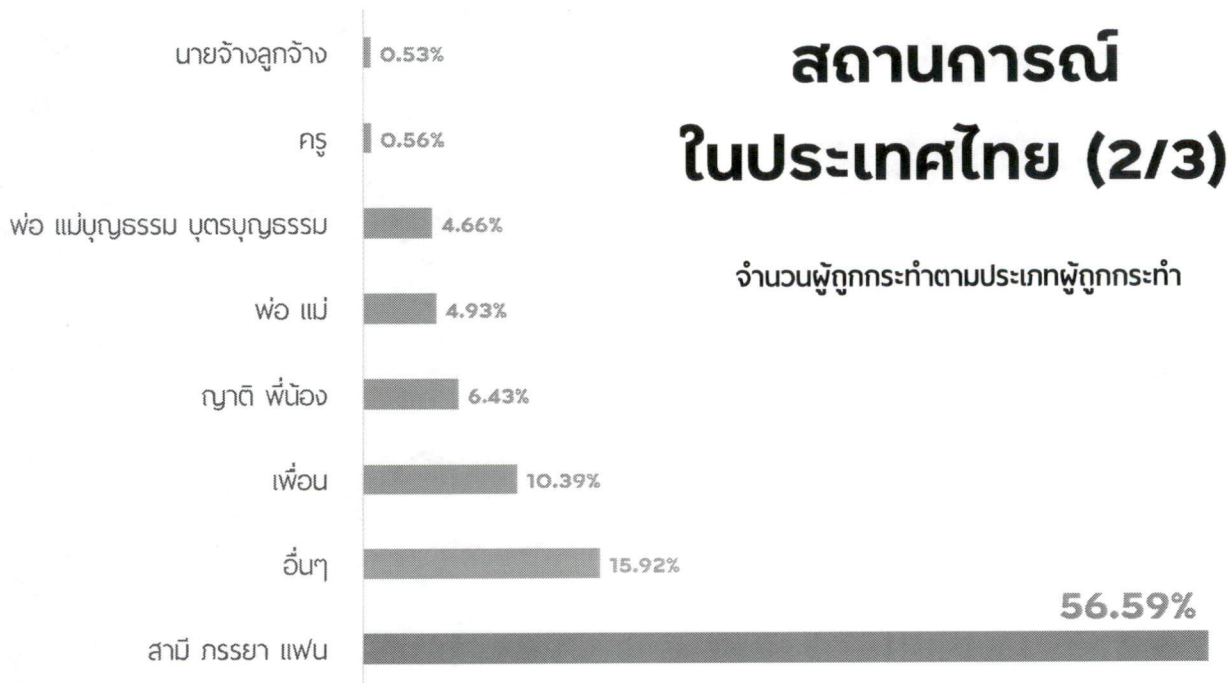
ทุกๆ 1 ชั่วโมง...จะมีคนถูกระทำความรุนแรงถึง **2** ราย

จากสถิติระหว่างปี 2559 - 2561 มีผู้ถูกระทำความรุนแรง

เฉลี่ย **18,491** ราย/ปี **51** ราย/วัน

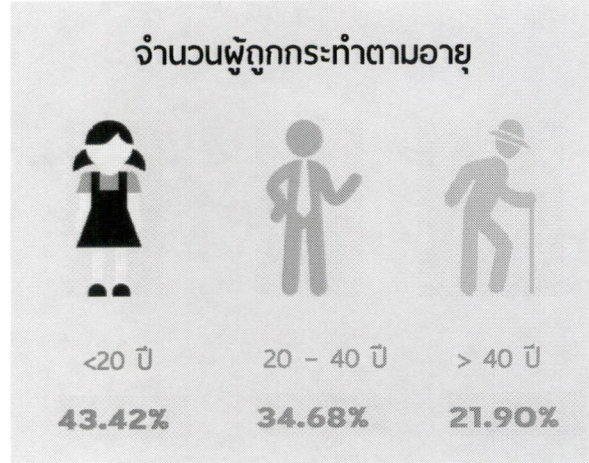
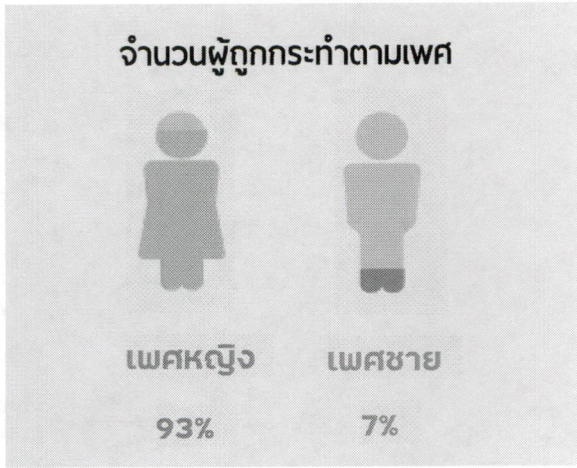

ที่มา: กองบริหารการสาธารณสุข สำนักปลัดกระทรวงสาธารณสุข, พฤศจิกายน 2561

ที่มา: กองบริหารการสาธารณสุข สำนักปลัดกระทรวงสาธารณสุข, พฤศจิกายน 2561

สถานการณ์ในประเทศไทย (3/3)

ที่มา: กองบริหารการสาธารณสุข สำนักปลัดกระทรวงสาธารณสุข, พฤศจิกายน 2561

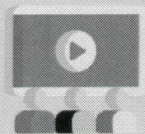
ภารกิจ TIG

สังคม

สร้างความตระหนักรู้ให้กับ
สังคม (เอ๊ะ! ทัศนคติ)

ทีมสควิชาชีพ

เพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน
ของทีมสควิชาชีพ
(e-learning / โมเดลพยากรณ์)

ผู้ถูกกระทำรุนแรง

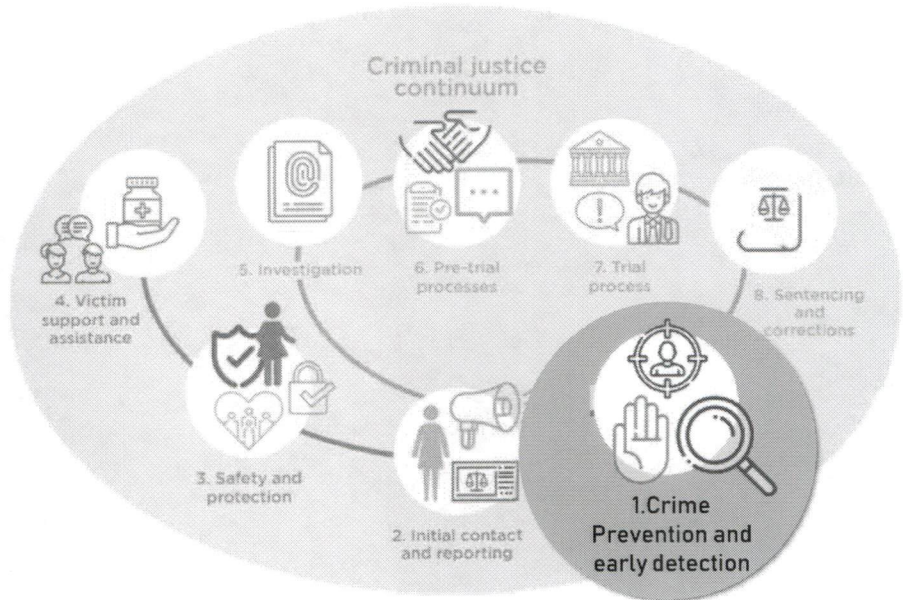
ส่งเสริมช่องทางการป้องกัน
ก่อนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม
(MySis chatbot)

ที่มาแนวคิด

UN's Model

to eliminate violence
against women
in the field of
crime prevention and
criminal justice

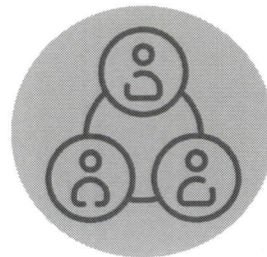

วิธีการ

นำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาใช้ เพื่อเพิ่มช่องทางในการรับเคสความรุนแรง
และเพิ่มประสิทธิภาพในการระบุตัวผู้เสียหาย

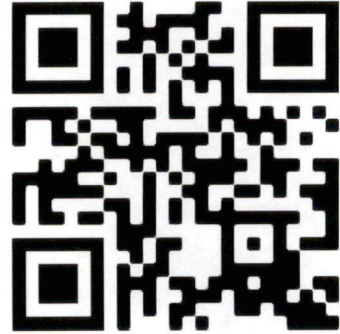
เป็นที่ปรึกษาแก่กลุ่มผู้เสียหาย
ที่ได้รับผลกระทบจากการล่วงละเมิดทางเพศ

พัฒนาให้สหวิชาชีพทำงานร่วมกัน
อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

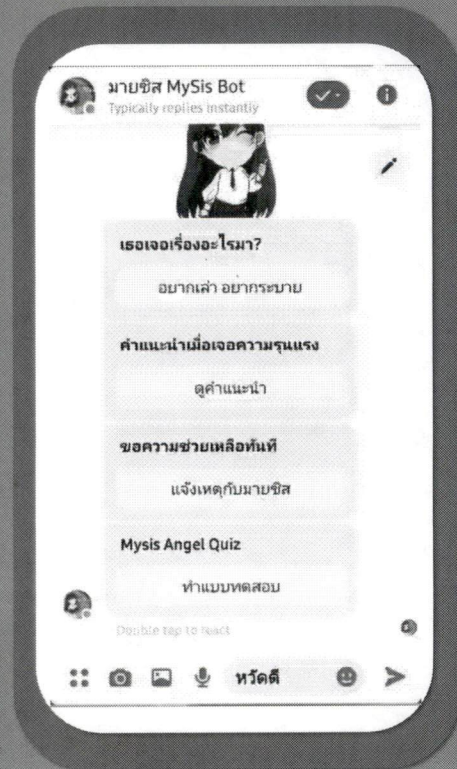
MySis Chatbot

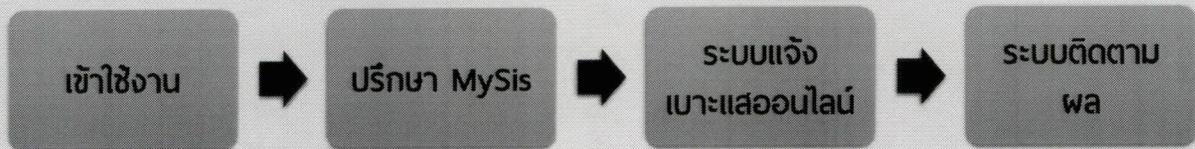
m.me/mysisbot

facebook.com/mysisbot

VDO สาริตวิธีการใช้งาน

สรุปวิธีการทำงาน

m.me/mysisbot

facebook.com/mysisbot

01 การป้องกัน

- ถูกคุกคามทางเพศ
- ถูกล่วงละเมิดทางเพศ
- ถูกข่มขืน
- ถูกทำร้าย
- ถูกกลั่นแกล้ง
- ความรุนแรงออนไลน์
- ติดเหล้า
- ยาเสพติด
- ติดหมิ่นแฉระบบ
- ปัญหาทางใจ
- ปัญหาครอบครัว
- ห้องไม่พร้อม

02 การปฏิบัติตัวระหว่าง/หลังเกิดเหตุ

- การประสานขอความช่วยเหลือ
- การเก็บพยานหลักฐาน
- เทคนิคการแจ้งเหตุการณ์กับเจ้าหน้าที่
- Do & Don't

03 ข้อกฎหมายและการดำเนินคดี

- รวมข้อกฎหมายเกี่ยวกับความผิดทางเพศ ร่างกาย เสรีภาพ
- การแจ้งความ
- การดำเนินคดีเอง
- การขอรับเงินค่าทดแทน
- การขอคุ้มครองสวัสดิภาพจากศาล
- หน่วยงานที่สามารถขอรับคำปรึกษา ด้านข้อกฎหมาย

04 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- บ้านพักฉุกเฉิน
- สถานพยาบาล
- ศูนย์ OSCC
- สถานีตำรวจ
- สายด่วนต่าง ๆ

ชื่อ-นามสกุล ของผู้แจ้ง:

เป็นผู้ประสบเหตุหรือพบเห็นเหตุการณ์

ผู้ประสบเหตุเอง

ผู้พบเห็นเหตุการณ์

เบอร์โทรศัพท์ที่ติดต่อได้:

อีเมล:

วันที่เกิดเหตุ/รับแจ้งเหตุ:

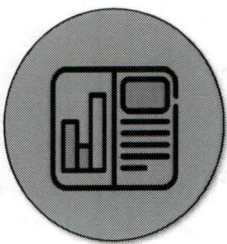
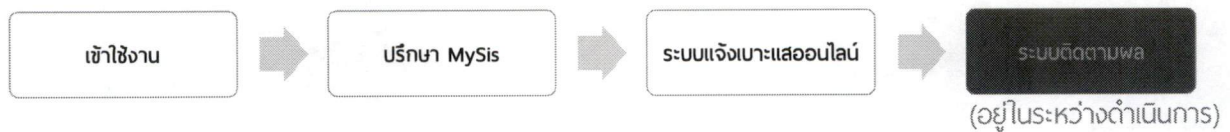
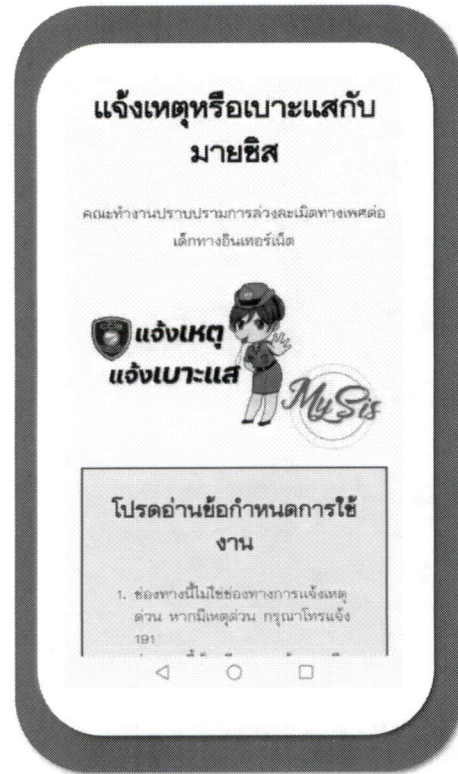
วัน เดือน ปี

สถานที่เกิดหรือพบเหตุ

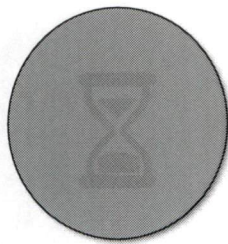
- ผู้ใช้สามารถกรอกข้อมูลที่จำเป็นต่อการแจ้งเหตุ เพื่อลดเวลาและความซับซ้อนและความละเอียดในการที่จะไปแจ้งเหตุด้วยตนเอง
- รายละเอียดบุคคลของผู้แจ้ง จะถูกเก็บเป็นความลับ ไม่มีการเปิดเผยตัวตนแต่อย่างใด
- เจ้าหน้าที่ตำรวจจะติดต่อกลับภายใน 24 ชั่วโมง
- ระบบนำข้อมูลที่ได้จากผู้ใช้ เช่น ประเภทของเหตุที่เกิด เวลาและสถานที่เกิดเหตุ มาวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์กันในแต่ละตัวแปร เพื่อจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกันเหตุในอนาคต

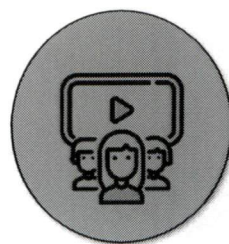
VDO สาริตวิธีการใช้งาน

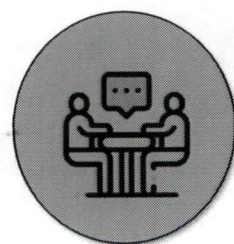
- แสดงเคสตามสถานะ
- สามารถเรียกดูข้อมูลเป็นรายสัปดาห์ รายวัน รายปี
- สามารถเรียกพิมพ์เป็นรายงาน

- ตั้งเตือนเพื่อกำหนดกรอบระยะเวลาที่แน่นอน

- เพิ่มช่องทางการเรียนรู้ให้บุคคลากรทางออนไลน์
- ยกเคสที่ประสบความสำเร็จไปเผยแพร่ต่อ

- พัฒนาให้เป็น case conference online

ผลการดำเนินงาน

เปิดตัว

198

1,340

ต.ค.'62

14 ต.ค.'62

ต.ค.'63

ได้รับผลตอบแทนเชิงบวกจากผู้ใช้
โดยผู้ใช้ให้ความเห็นว่า MySis Bot
ได้ให้ทั้งความรู้และความเพลิดเพลิน

ก่อนตัดสินใจ เราอยากให้ความรู้กับเธอก่อน

การทำแท้ง ทำได้ 2 กรณี คือ เป็นการกระทำของนายแพทย์และจำเป็นต้องกระทำ

1. เนื่องจากสุขภาพของหญิงนั้น หรือ

2. หญิงมีครรภ์เนื่องจากการกระทำความผิดอาญา เช่น ถูกข่มขืน

ส่วนกรณีอื่น ๆ หากจะยุติการตั้งครรภ์ ลองดูว่ายังไม่

อ่านขอมันมามากเลยคะ ได้ความรู้ด้วย

Q&A

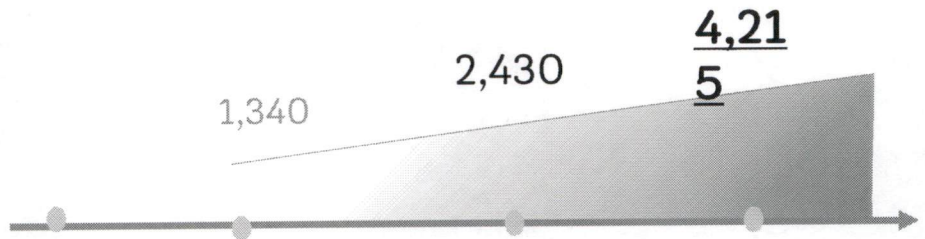
ความคืบหน้า

จำนวนผู้ใช้งาน

มีผู้ใช้บริการ Mysis Chat bot ตั้งแต่ก่อตั้งโครงการจนถึงวันที่ 31 มีนาคม 2566 อยู่ที่ **3,336 คน** โดยร้อยละ 66 เป็นผู้หญิง

จำนวน Liked & Followed

ณ วันที่ 19 ธันวาคม 2565 มีจำนวน Liked และ follow **9,024**

จำนวนรับแจ้งเหตุ

ได้รับรายงานเข้ามาจำนวน **95 กรณี** โดยเข้าสู่ชั้นฟ้องร้องในบางกรณี คดีส่วนใหญ่เกี่ยวกับการล่อลวง (Seducing)

การจัด Webinar หัวข้อ The Rise of Chatbots Against Gender-Based Violence (16/11/2021)

THE RISE OF CHATBOTS AGAINST GENDER-BASED VIOLENCE
A Roundtable Discussion with MySis, AME, Hello Care, rAinbow and Saahas

Panelists:
 - KIRTHI JAYAKUMAR: GBV Liaison and Chairperson, Saahas
 - EMMA KOSTER: Founder, Hello Care
 - LECORA LYANE: Business Development Manager, Xosar Africa, AME
 - SUNIT SHRESTHA: Founder and Managing Director, Change4use, MySis
 - ALICE PITEROVA: Managing Director, AI for Good, rAinbow

Topics of Discussion:
 - Ethical concerns and cultural implications on GBV chatbots
 - Challenges and lessons learned
 - Impact of Covid-19 on GBV issue and chatbots

Watch on: [YouTube](#)
 For JUSTICE INNOVATION UNIT

Join us to shape the future of technology that enables accessible and inclusive justice. **WATCH NOW**

CHATBOTS for Gender-Based Violence Around the World

World map showing locations of chatbot services: MySis, Hello Care, rAinbow, Saahas, AME, Xosar Africa, Change4use, AI for Good, and Maru.

GIRLS IN TECH (GIT) DETECTION: เสริมพลังเยาวชนหญิง รับมือภัยไซเบอร์ สร้างเครือข่ายนักตรวจสอบข้อมูลลวง

GIRLS IN TECH (GIT) DETECTION: เสริมพลังเยาวชนหญิง รับมือภัยไซเบอร์”เพื่อนหนูใครอย่าแตะ”

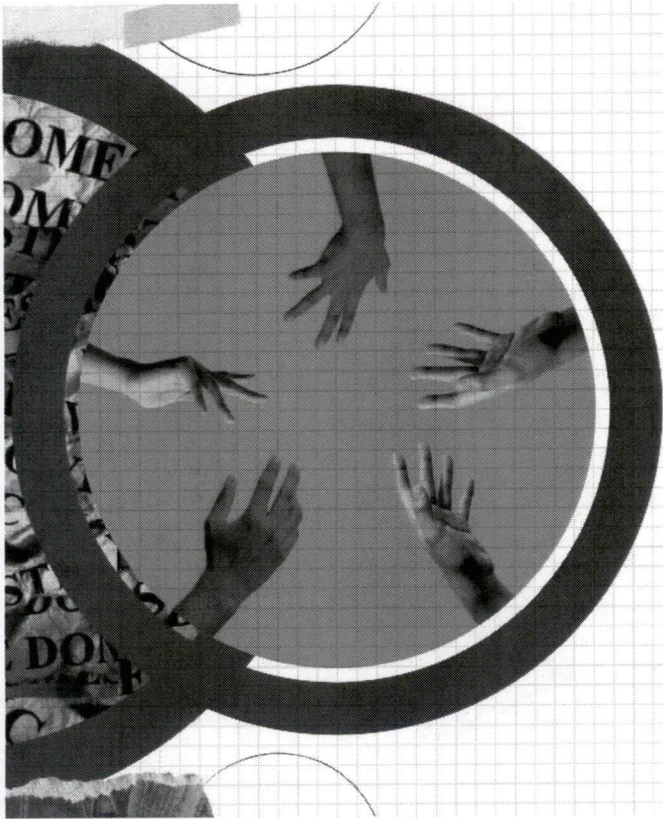

ผลงานการจับกุมจากการรับแจ้งทางมายซิส

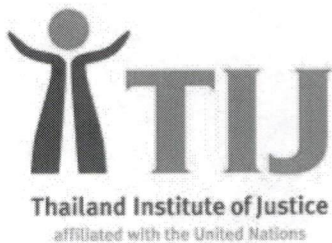

ผลงานการจับกุมจากการรับแจ้งทาง มายซิส

Domestic Violence Innovation Program

นิยามของ “ความยุติธรรม” ในนวัตกรรมเพื่อความยุติธรรม

บ้านและชุมชน

ตำรวจ อัยการ
ผู้พิพากษา ศาล

กรมราชทัณฑ์, กรมพินิจและ
คุ้มครองเด็กและเยาวชน
และกรมคุมประพฤติ

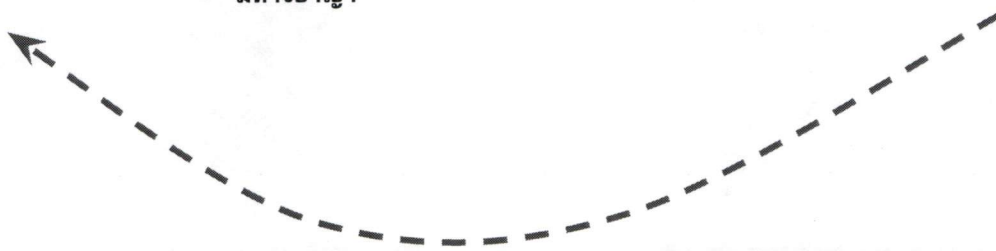
ครอบครัว สถานที่ทำงาน
และชุมชน

การป้องกัน

กระบวนการยุติธรรม
ทางอาญา

การบำบัดฟื้นฟู

การกลับคืนสู่สังคม

Our Principles: People-centered + Collaborative + Innovative

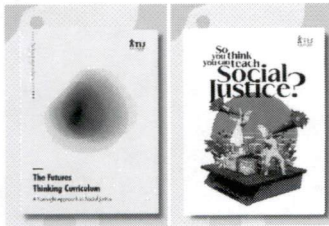
Our goal: สร้างระบบยุติธรรมที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง

Our mission

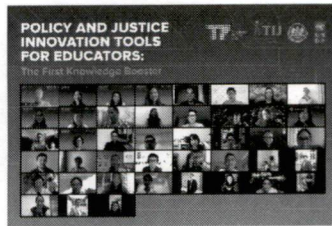
วางบทบาทตัวเองเป็น “enabler” หรือ “ผู้สนับสนุน” ให้เกิด “ระบบนิเวศของนวัตกรรมเพื่อความยุติธรรม” ผ่านการเชื่อมโยงการทำงานของ 5 ผู้เล่นที่มีบทบาทสำคัญ ได้แก่

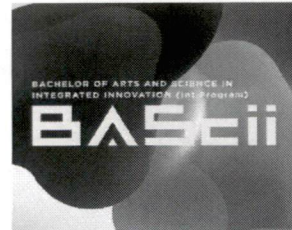
คู่มือการใช้เครื่องมือใหม่ๆ
 Design thinking /
 Future thinking /
 Core Curriculum

Community of Justice
 Designers

Grooming Mindset:
 Rethinking justice,

Law and Society,
 Law CU

JEd
 TOOLS FOR
 MINDSET

สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ

Radboud
 Universiteit

ACT KATHON
 DATA-DRIVEN FOR JUSTICE COMMUNITY

YAK MY MAPS

CO CORRUPT ZERO
 corrupt0.org

YAKDATA CRIME

Data Intelligence for Justice

MYSISBOT

GRIS

DV LEARNING

My advisor

DMV PREDICTIVE MODEL

Innovation for Elimination of Violence against Women and Children

#DMV SOCIAL MEDIA LISTENING

DESIGN GUIDELINES FOR USER FRIENDLY JUSTICE SPACE
 (Case of Bangkok Public Prosecution)

JUSTICE NEEDS SURVEY

Justice needs survey / Legal aid redesign

People-centered Justice Data System

@Ayudhaya
 @Rayong

White Space Platform

Privatizing Youth Rehab Centers

NFT X PRISON PROJECT

Social Reintegration Enterprising Model

Human-centered Rehabilitation & Growth Model

opendream
 ChangeFusion
 GROWING SOCIAL ENTREPRENEURS

JX
 PLATFORM FOR
 INNOVATION

ROLD | TIJ EXECUTIVE PROGRAM
 THE RULE OF LAW & DEVELOPMENT

HAND
 SOCIAL ENTREPRENEURS

Chatbot ที่เป็นดัง 'พี่สาว'
ผู้ช่วยเหลือผู้หญิงและเยาวชนที่
เผชิญความรุนแรง

คดีความรุนแรงมันไม่เหมือนคดีทำร้ายร่างกาย
 อยู่อื่น คดีอื่นคุณหนีเข้าบ้าน ทุกอย่างก็จบ
 แต่คดีความรุนแรงในครอบครัว คุณหนีไปไหนไม่ได้
"เพราะคนที่ทำร้ายอยู่ในบ้านคุณ"

***ข้อมูลความรุนแรง (2562)**

ศูนย์พึ่งได้ OSCC	15,797
แจ้งความ	52
สำนักงานอัยการสูงสุด	190
สำนักงานศาลยุติธรรม	52

นาย วุฒิชัย หุ่นหลวง อัยการประจำจังหวัด
 สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีเยาวชนและครอบครัว

ความรุนแรงเป็นเรื่องใกล้ตัว

 *35% ของคู่รัก ทั่วโลก ถูกคุกคาม รุนแรงทาง ร่างกายหรือทาง เพศ	 *60% ของ พนักงาน ขสมก. ถูกคุกคามทาง เพศ	 *กว่า 45% ของ ผู้โดยสารรถ สาธารณะถูกล่วง ละเมิดและคุกคาม ทางเพศ
--	---	--

***77%**
 ผู้ถูกระทำ
 ไม่เคยขอความ
 ช่วยเหลือเลย

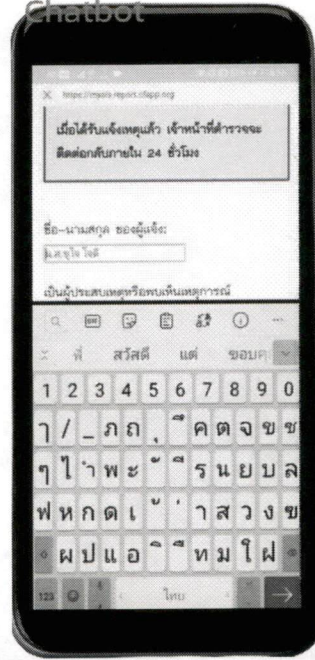
***80%**
 ผู้พบเห็น
 ไม่กล้าช่วยเหลือ

* WHO(2559), สสส. (2554), ActionAid (2559) * Prevalence intimate partner in Thailand, อสมทกานต์ (2561), ActionAid

มายซิส MySis Bot

แจ้งเบาะแสออนไลน์ผ่าน Mysis Chatbot

Impact:

จำนวนผู้ใช้งาน

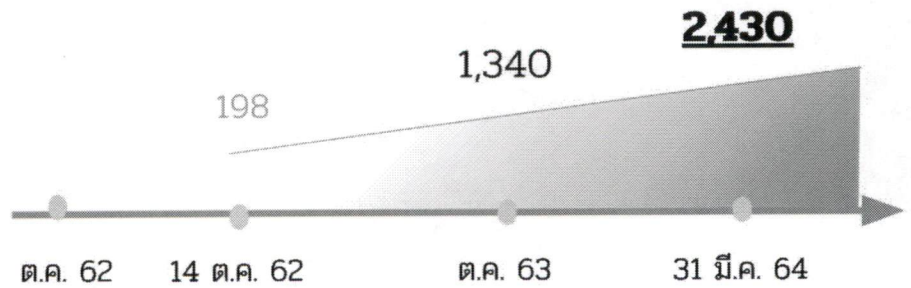
มีผู้ใช้บริการ Mysis Chat bot ตั้งแต่ก่อตั้งโครงการจนถึงวันที่ 31 มีนาคม 2564 อยู่ที่ **2,430 คน** โดยร้อยละ 66 เป็นผู้หญิง

จำนวน Liked

ณ วันที่ 3 ธันวาคม 2564 มีจำนวน Liked **8,761** 👍

จำนวนรับแจ้งเหตุ

ได้รับรายงานเข้ามาจำนวน **38 กรณี** โดยเข้าสู่ชั้นฟ้องร้องในบางกรณี คดีส่วนใหญ่เกี่ยวกับการล่อลวง (Seducing)

Key Stakeholders in Domestic Violence

Key Stakeholders in Domestic Violence

ผู้ถูกกระทำ

ให้ความรู้และคำปรึกษาแบบไร้อคติ
ส่งเสริมการเข้าถึง
กระบวนการยุติธรรม เครื่องมือบำบัด
ฟื้นฟู

ทีมสหวิชาชีพ

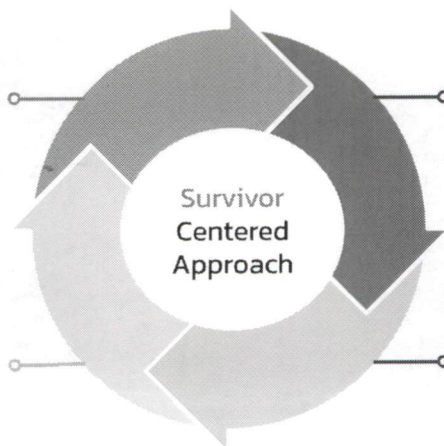
เพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน
สร้างเครื่องมือสำหรับ Early Detection

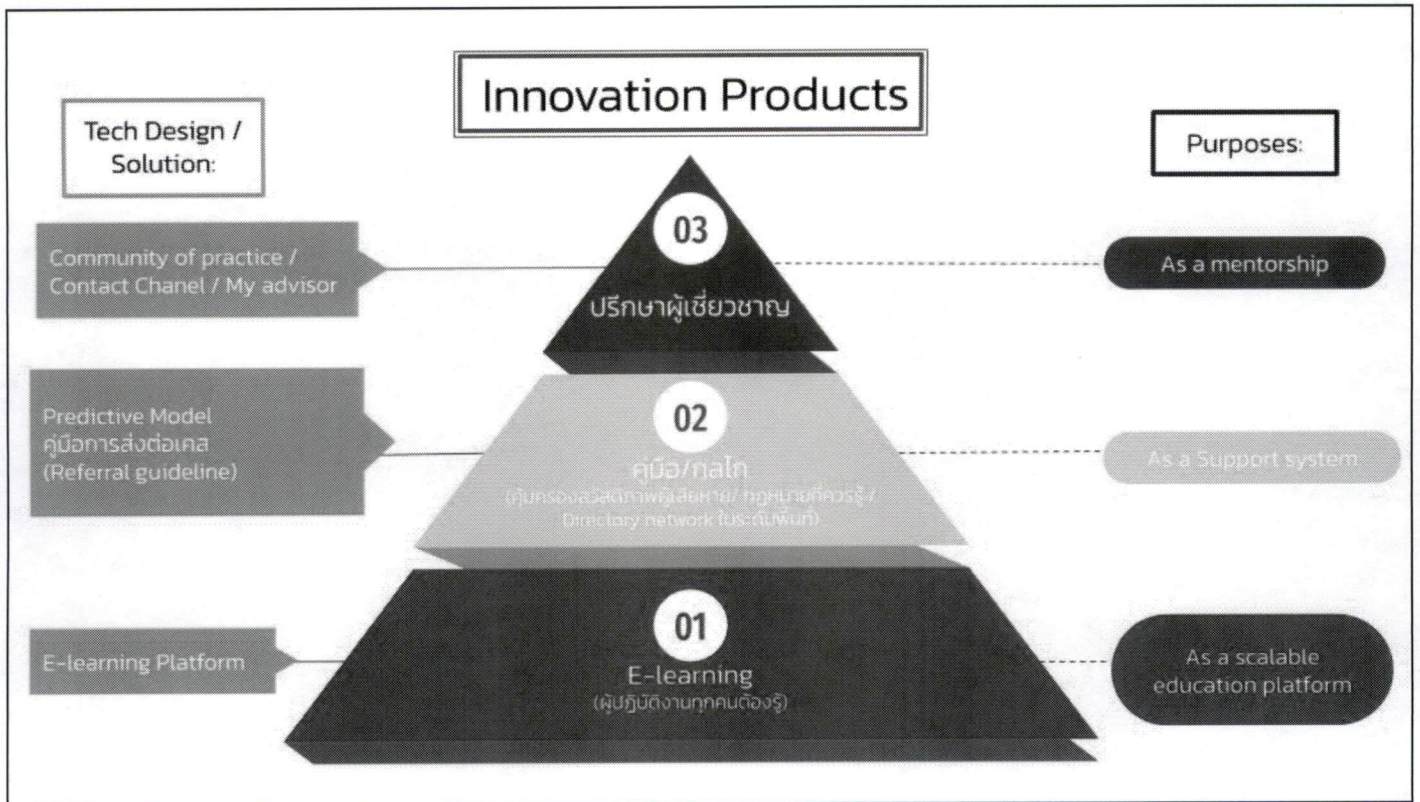
สังคม

สร้างความตระหนัก
+ Call for Actions

ผู้กระทำความรุนแรง

สร้างกลไกบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำความ
รุนแรงอย่างมีประสิทธิภาพและสร้าง
สภาพแวดล้อมที่ดี

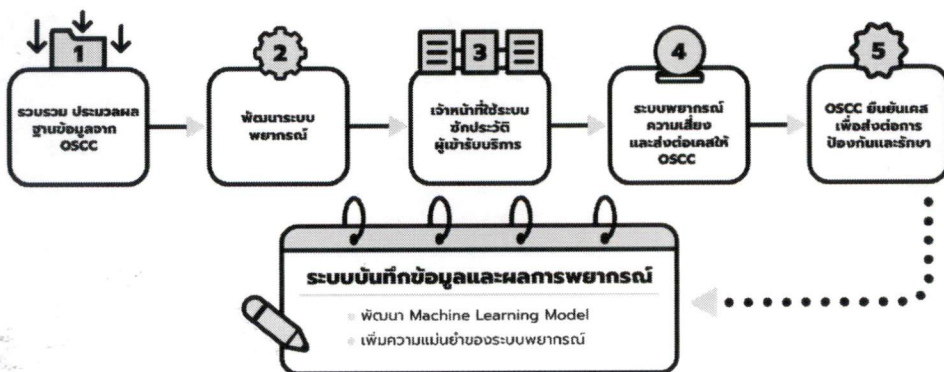

ระบบพยากรณ์ความเสี่ยงผู้หญิงและเด็กที่ถูกกระทำด้วยความรุนแรง

เครื่องมือเสริมศักยภาพของเจ้าหน้าที่สถานพยาบาลหรือหน่วยงานช่วยเหลือ ในการคัดกรอง พยากรณ์ความเสี่ยงผู้ตกาดว่าจะถูกกระทำรุนแรง เพื่อประเมินแนวทางการป้องกันและรักษาแบบเชิงรุก

เป้าหมาย: ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวเข้าสู่ระบบการช่วยเหลือได้มากขึ้น

กลุ่มเป้าหมาย: เจ้าหน้าที่ที่ทันสมัยวิชาชีพ

ปีที่พัฒนา: 2020 เป็นต้นมา

สถานะ: อยู่ระหว่างพัฒนาเครื่องมือให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และทดลองใช้ในพื้นที่สาธารณสุขสุนาร์อง 12 แห่ง

DV learning หลักสูตรความรู้พื้นฐานและแนวทางการช่วยเหลือผู้เสียหายจากความรุนแรงในครอบครัว

พื้นที่การเรียนรู้สาธารณะ เพื่อส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจด้านความรุนแรงในครอบครัวให้กับสังคม และเป็นเครื่องมือสนับสนุนการทำงาน เพื่อช่วยเหลือผู้เสียหายจากความรุนแรงในครอบครัวด้วยหลัก Survivor-centred approach ให้แก่ทีมสหวิชาชีพและบุคคลทั่วไปที่สนใจ

จำนวนบทเรียน: 9 คอร์ส (12 ชั่วโมงการเรียนรู้)

เป้าหมาย: พัฒนาองค์ความรู้ด้านความรุนแรงในครอบครัวให้แก่สังคมและเป็นเครื่องมือสนับสนุนการทำงานของเจ้าหน้าที่ทีมสหวิชาชีพ

กลุ่มเป้าหมาย: เจ้าหน้าที่ทีมสหวิชาชีพและประชาชนทั่วไป

ปีที่พัฒนา: 2021 เป็นต้นมา

สถานะ: อยู่ระหว่างการพัฒนาเนื้อหาของหลักสูตร เพื่อบรรจุเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ขององค์กรเครือข่าย

จุดเด่นของ DV learning

1

ครอบคลุมความรู้

- ทอดองค์ความรู้พื้นฐานสำคัญจากทฤษฎีวิชาชีพ ลงลึกถึงรากปัญหาเพื่อสะท้อนมายาคติทางสังคมและวัฒนธรรม ปัญหาเชิงโครงสร้างที่ส่งผลให้เกิดความรุนแรงด้วยเหตุแห่งเพศ
- นำเสนอสิทธิและกฎหมายของผู้เสียหายในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมและการเยียวยาของผู้เสียหาย ตลอดจนแนวทางการทำงานแบบสหวิชาชีพ เป็นต้น

2

การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

- สอดแทรกด้วยแบบฝึกหัดในรูปแบบกิจกรรม Quiz-based game เก็บคะแนนเพื่อสะสมแต้ม
- นำเสนอผ่านกรณีศึกษาจริง พร้อมคำอธิบายเสริมทันทีที่กรณีนี้ที่ตอบถูกและตอบผิด (Feedback loop)

3

สื่อประกอบการเรียนรู้ที่หลากหลาย

- เนื้อหาสอดแทรกด้วยสื่อประกอบการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทั้งภาพประกอบ อินโฟกราฟฟิก (Infographic) แผนภูมิ ตาราง และคลิปวิดีโอ
- เพื่อเป็นสื่อกลางที่รวบรวมและย่อยสาระสำคัญในรูปแบบที่ทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาแต่ละบทเรียนอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

4

ระบบที่ตอบโจทย์ผู้เรียน

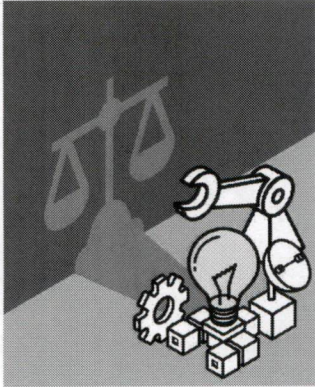
- รูปแบบเว็บไซต์การเรียนรู้ในลักษณะ Opensource หรือระบบเปิดเพื่อให้ถึงบุคคลทั่วไปและเจ้าหน้าที่สหวิชาชีพสามารถเข้าถึงองค์ความรู้ได้โดยไม่ต้องลงทะเบียนก่อนเข้าสู่การเรียนรู้

สแกนเพื่อเข้าชม DV-Learning

อ่านรายละเอียดโครงการนวัตกรรมเพื่อความยุติธรรมอื่น ๆ เพิ่มเติมได้ ที่นี่
หรือ Scan QR code

**JUSTICE
INNOVATION** 2022 EDITION

นวัตกรรมเพื่อความยุติธรรม
ที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง
For an inclusive justice system for all

ESS HELP ME

ปกป้อง หยุดเหตุ

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

โดย นายธนสุนทร สว่างสาลี

รองปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

วันพุธที่ 7 มิถุนายน 2566

ที่มาของระบบ

ESS HELP ME

ระบบแจ้งเหตุฉุกเฉินทางสังคม

ESS HELP ME ปกป้อง หยุดเหตุ

ระบบแจ้งเหตุฉุกเฉินทางสังคม “ผ่านไลน์”
สำหรับผู้ประสบหรือพบเหตุร้าย 5 เหตุหลักดังนี้

ข่มขู่จะทำร้าย / ทำร้าย

กักขังห้องเหมียว

เสียงถูกล่วงละเมิดทางเพศ

ผู้คลุ้มคลั่งก่อให้เกิดเหตุร้าย

มีงูสุนก่อก่อให้เกิดเหตุร้าย

จุดเริ่มต้นของระบบ ESS

- จัดทำระบบ โดย ทีม พมจ.พิษณุโลก ร่วมกับ ทีมวิจัย มูลนิธิศูนย์วิจัยและติดตามความเป็นธรรมทางสุขภาพ
- เริ่มใช้ครั้งแรก ในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก
- ใช้ชื่อ พม.พิษณุโลก พร้อมช่วย
- เป็นระบบส่งข้อความอัตโนมัติบน แอปพลิเคชันไลน์
- ช่วยเหลือได้อย่างรวดเร็ว ทันทีที่ ลดการสูญเสีย

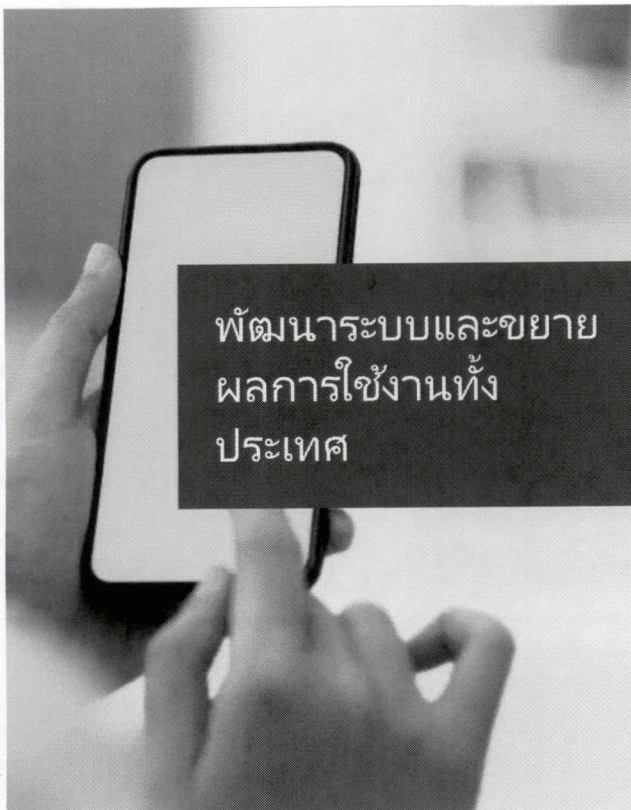
รับแจ้งเหตุร้าย 5 เหตุ ได้แก่

- 1 ข่มขู่ว่าจะทำร้าย/ทำร้าย
- 2 กักขังหน่วงเหนี่ยว
- 3 เสียงถูกละเมิดทางเพศ

- 4 ผู้คลุ้มคลั่งก่อให้เกิดเหตุร้าย

- 5 มั่วสุมก่อให้เกิดเหตุร้าย

พัฒนาระบบและขยาย
ผลการใช้งานทั้ง
ประเทศ

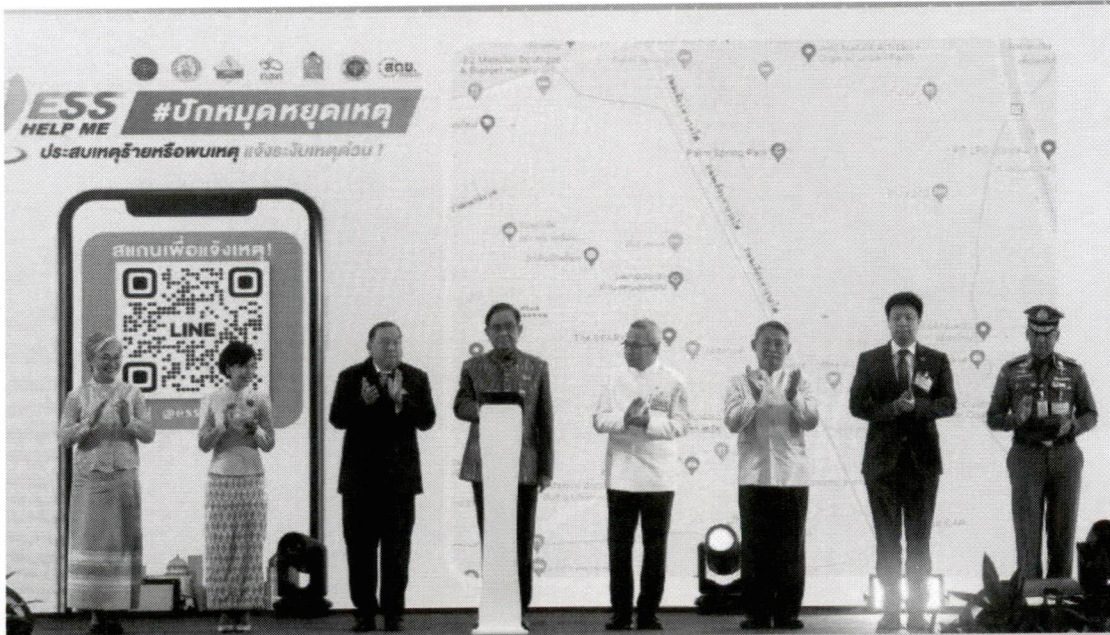
- บูรณาการทำงานร่วมกัน ระหว่าง
 - 1) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
 - 2) กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
 - 3) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
 - 4) กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา

- เปลี่ยนชื่อเป็น "ระบบแจ้งเหตุฉุกเฉินทางสังคม"
Emergency Social Service : ESS

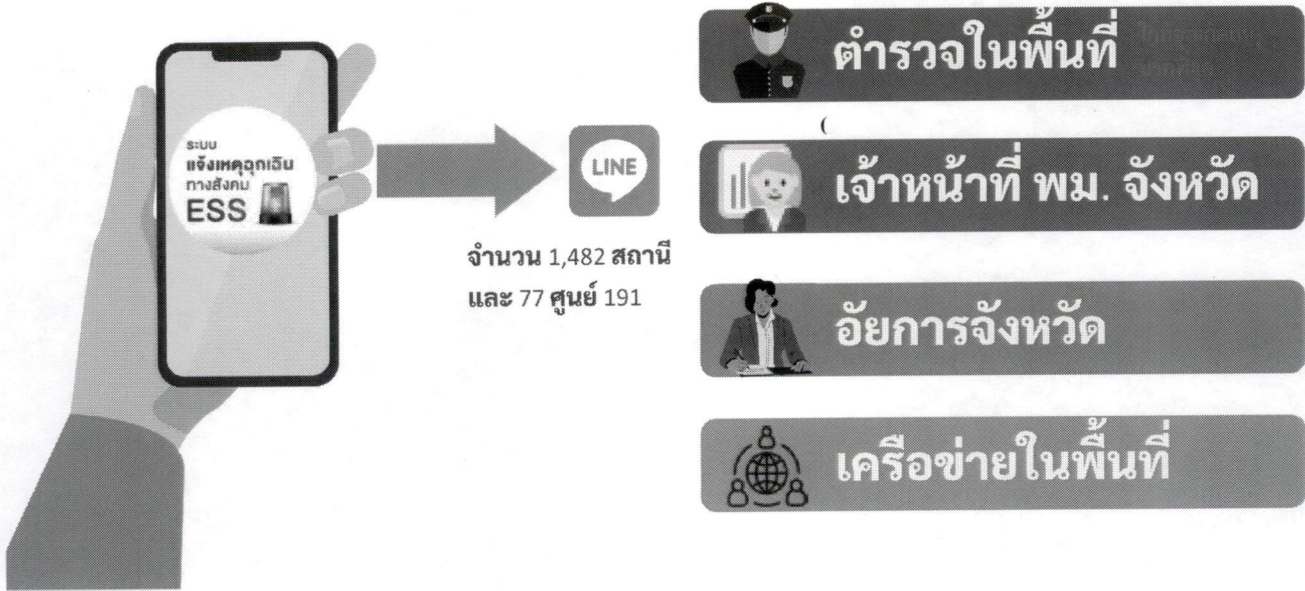

เมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2566 ลงนามบันทึกความเข้าใจความร่วมมือในการพัฒนาระบบการแจ้งเหตุ ช่วยเหลือ และส่งต่อเด็กเยาวชน
ด้วยโอกาส เพื่อความเสมอภาคทางการศึกษาและสังคม หรือ ระบบแจ้งเหตุฉุกเฉิน Emergency Social Services: ESS Thailand
โดยมีพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
และนายจตุติ ไกรฤกษ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
ร่วมเป็นสักขีพยาน ณ ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล

เมื่อวันที่ 5 เม.ย. 2566 พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
เป็นประธานเปิดตัวระบบ ESS Help Me “ปักหมุด หยุดเหตุ”
ณ ลานอเนกประสงค์ชั้น 2 อาคารรัฐประศาสนภักดี (อาคาร B)
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550 กรุงเทพมหานคร

ข้อมูลทั้งหมดของผู้แจ้ง ส่งต่อไปยัง กลุ่มไลน์ของเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ (ทีมสหวิชาชีพ) ในแต่ละพื้นที่

การรับแจ้งและระงับเหตุทันที

ทีม สหวิชาชีพ
พิจารณาช่วยเหลือ
ผู้ถูกกระทำด้านอื่นๆ

ตัวอย่าง การช่วยเหลือ

กรณี อดีตสามี ทำร้ายภรรยา

มีผู้แจ้งเหตุผ่านระบบแจ้งเหตุด่วน
ในกลุ่มปัญหาข่มขู่จะทำร้าย/ทำร้าย
ในพื้นที่ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัด
พิษณุโลก ทราบภายหลังว่าเป็นพนักงาน
เซเว่นอีเลฟเว่นผู้เห็นเหตุการณ์

เจ้าหน้าที่ตำรวจ สภ.เมืองจึงเข้าระงับเหตุภายในเวลา 5
นาที ทำให้สามารถช่วยเหลือผู้เสียหายได้
อย่างทันท่วงทีและได้รับบาดเจ็บเพียง
เล็กน้อย

จากนั้นเจ้าหน้าที่ตำรวจได้เชิญตัวคู่กรณีเข้ารับการ
สอบปากคำ ณ สภ.เมืองพิษณุโลก

เริ่มใช้งานระบบ ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2566

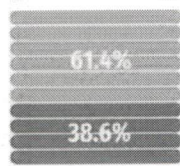
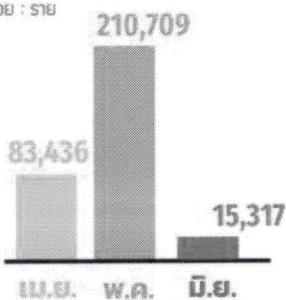
สถิติการเพิ่มเพื่อน (Add friends)

ณ วันที่ 6 มิ.ย. 66

309,642 ราย

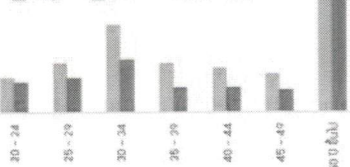
ยอดสะสม

หน่วย : ราย

จำแนกตามเพศ

■ หญิง ■ ชาย หน่วย : ราย

จำแนกตามช่วงอายุ

พื้นที่ที่มียอดเพิ่มเพื่อนสะสม
มากที่สุด 5 อันดับแรก

- 1 กรุงเทพมหานคร 62,740 ราย
- 2 สกลนคร 10,119 ราย
- 3 นครศรีธรรมราช 9,966 ราย
- 4 เชียงใหม่ 8,905 ราย
- 5 ชลบุรี 8,311 ราย

เป้าหมายการเพิ่มเพื่อน 1 ล้านราย ภายใน 1 ก.ย. 66

ณ วันที่ 6 มิ.ย. 66

สถิติการแจ้งและระงับเหตุ

264 ราย

แจ้งเหตุสะสม

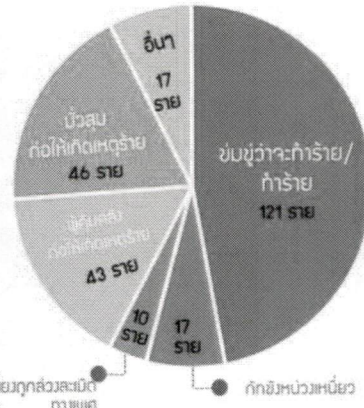
10 ราย

กักกวนสะสม

254 ราย

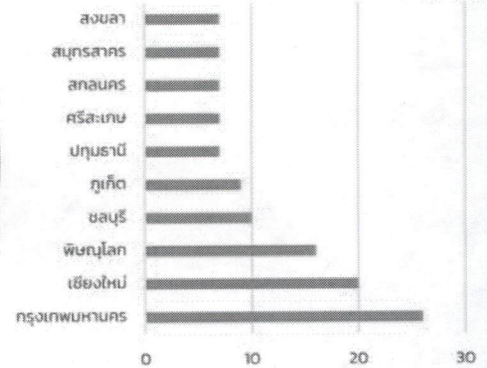
ระงับเหตุสะสม

จำแนกการแจ้งเหตุตามสาเหตุปัญหา

พื้นที่ที่มีการแจ้งเหตุสะสมมากที่สุด 10 อันดับ

หน่วย : ราย

ประโยชน์ของระบบ

ESS HELP ME

ระบบแจ้งเหตุฉุกเฉินทางสังคม

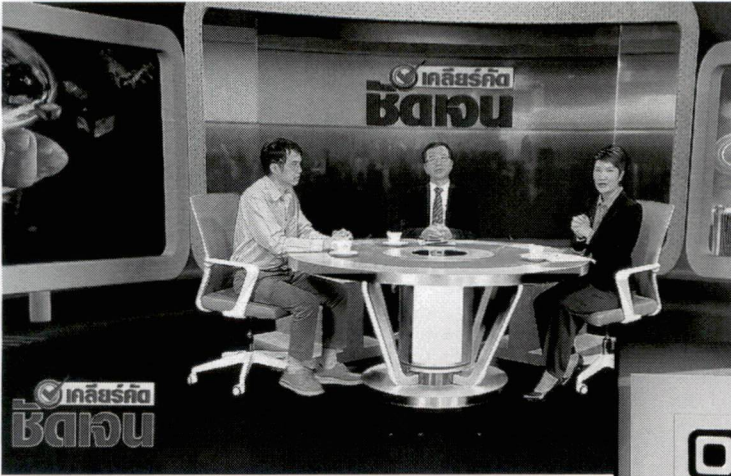
ESS
HELP ME

- 1 ลดความเสี่ยง ความสูญเสีย
- 2 ง่าย สะดวก รวดเร็ว ต่อการแจ้งเหตุฉุกเฉิน
- 3 เพิ่มช่องทางออนไลน์ ในการแจ้งเหตุฉุกเฉิน
- 4 การแจ้งเหตุฉุกเฉิน แม้ในสถานการณ์ที่ไม่เหมาะกับการใช้เสียง
- 5 ร่วมเจ้าหน้าที่ (ทีมสหวิชาชีพ) ที่เกี่ยวข้องไว้ในที่เดียวกัน
- 6 การแชร์พิกัดจุดเกิดเหตุ สามารถช่วยให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าไประงับเหตุฉุกเฉินได้อย่างถูกต้องแม่นยำ
- 7 ติดตามการช่วยเหลือ ได้ตามเวลาเกิดเหตุจริง (Real time)
- 8 นำข้อมูลที่ได้จัดเก็บมาใช้ประโยชน์เพื่อการวิเคราะห์ต่อไป

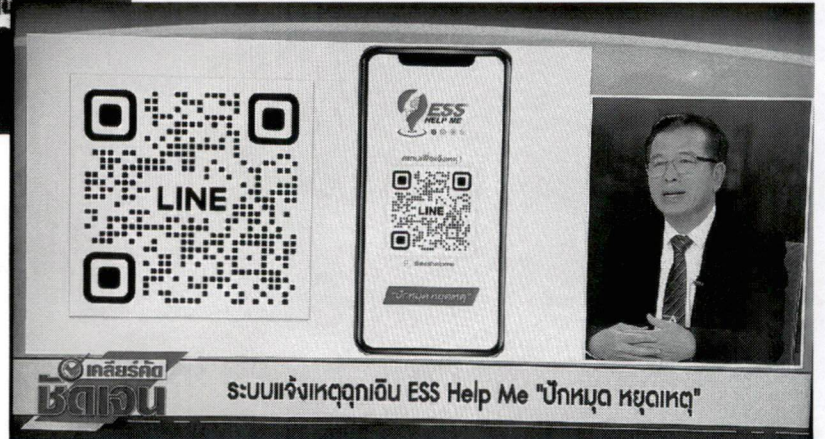

การประชาสัมพันธ์ ระบบ ESS

การเร่งประชาสัมพันธ์ไปยังหน่วยงานต่าง ๆ
เครือข่าย ทีวี วิทยุ ประชาชนทั่วไป ฯลฯ
ทั่วประเทศ ในการเพิ่มเพื่อนไลน์ระบบ ESS

ออกรายการ เคลียร์ คิด ชัดเจน
ตอน ระบบแจ้งเหตุฉุกเฉิน ESS Help Me
"ปึกหมุด หยุคเหตุ" ออกอากาศทางช่อง NBT เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่
11 พฤษภาคม 2566
เวลา 14.30 - 15.00 น.

ภาคผนวก จ

รายชื่อคณะกรรมการการพัฒนาระบบ และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ
คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา

๑. นายวัลลภ ตังคณานุรักษ์	ประธานคณะกรรมการ
๒. พลตรี โอสถ ภาวิไล	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นางเพ็ญพักตร์ ศรีทอง	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายกิตติศักดิ์ รัตนวราหะ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. นางทัศนียา ยุกวานนท์	เลขาธิการคณะกรรมการ
๖. พลเอก ไพชยนต์ คำตันเจริญ	โฆษกคณะกรรมการ
๗. นางผาณิต นิติทัณฑ์ประภาศ	ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๘. นายเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๙. หม่อมหลวงปนัดดา ดิศกุล	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๐. นายพีระศักดิ์ พอจิต	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๑. นายปรีชา บัววิรัตน์เลิศ	กรรมการ
๑๒. นายมณฑิร บัญญัติ	กรรมการ
๑๓. นายยุทธนา ทัพเจริญ	กรรมการ
๑๔. พลเอก วลีต โรจนภักดี	กรรมการ
๑๕. นายอำพล จินดาวัฒนะ	กรรมการ
๑๖. พลเรือเอก อะดุง พันธุ์เอี่ยม	กรรมการ
ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์	
- นายอนุพร อรุณรัตน์	ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์

รายชื่อที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ
และเลขานุการประจำคณะกรรมการ

๑. นางจิราภรณ์ เล้าเจริญ	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
๒. นายวงศ์พันธ์ ฌฉันทพัฒน์	ผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมการ
๓. นายศุภชัย สติรศิลป์	ผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมการ
๔. นางอุบล หลิมสกุล	ผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมการ
๕. นายเอกกมล แพทยานันท์	ผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมการ
๖. นายอัศวเดช สุพรรณฝ้าย	ผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมการ
๗. นางสาวผุสดี รุ่งเรืองผดุง	ผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมการ
๘. นางงามจิต แต่สุวรรณ	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
๙. นางสาวบุญชिरา ภูชนะจิต	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
๑๐. พลเอก ศุภเกษม องคะศิลป์	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
๑๑. นางนฤมล ล้อมทอง	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
๑๒. นายเอกพิทยา เอี่ยมคงเอก	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
๑๓. พันเอกหญิง เรืองพรรษา ชื่นนิยมธรรม	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
๑๔. นางณัฐภักดิ์ อติเชษฐนิศ	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
๑๕. นายนิติ ถาวรวิชัย	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
๑๖. นางอาทิตยา นรารววัชร	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
๑๗. นางสาวบุษยรัตน์ กาญจนเกษิษฐ์	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
๑๘. นางณัฐนันท์ สว่างวงศ์	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
๑๙. นางสาวมาลัย สาแก้ว	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
๒๐. นางณัฐฉิณีภรณ์ จันทร์โณทัย	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
๒๑. นางนงลักษณ์ ลักษณะโภคิน	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
๒๒. พันเอก ธนัญชัย พยัตตพงษ์	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
๒๓. นายวิกร ภูวพัชร	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
๒๔. นางสาวสุภาพิชญ์ ไชยดิษฐ์	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
๒๕. นายสถาวร จันทร์ผ่องศรี	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
๒๖. นายสำราญ อรุณธาดา	เลขานุการประจำคณะกรรมการ

ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ประจำคณะกรรมการ

- นายสุวัช สิงห์พันธุ์

ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ประจำคณะกรรมการ

**รายชื่อคณะกรรมการ
คณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน และผู้ด้อยโอกาส**

๑. นายวัลลภ ตังคณานุรักษ์	ประธานคณะกรรมการ
๒. พลเอก ไพบยนต์ คำทันเจริญ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นางจิราภรณ์ เล้าเจริญ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นางงามจิต แต่สุวรรณ	อนุกรรมการ
๕. นายศุภชัย สติรศิลป์	อนุกรรมการ
๖. นายสำราญ อรุณธาดา	อนุกรรมการ
๗. นางสาวบุญชिरา ภูชนะจิต	อนุกรรมการ
๘. นายธนระรัตน์ ธาราภรณ์	อนุกรรมการ
๙. นายอัครเดช สุพรรณฝ้าย	อนุกรรมการ
๑๐. นายศุภภากร ปทุมรัตน์ธาร	อนุกรรมการ
๑๑. นางณัฐนันท์ สว่างวงศ์	อนุกรรมการและเลขานุการ
๑๒. นางเพชรรัตน์ มหาสิงห์	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
ที่ปรึกษาคณะกรรมการ ประกอบด้วย	
๑. นางทัศนียา ยิวานนท์	ประธานที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๒. นายปรีชา บัววิรัตน์เลิศ	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

**รายชื่อคณะกรรมการ
คณะกรรมการกิจการสตรี และผู้มีความหลากหลายทางเพศ**

๑. นายวัลลภ ตังคณานุรักษ์	ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ
และอนุกรรมการ
๒. พลเอก พหล สง่าเนตร	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
และอนุกรรมการ
๓. นางทัศนียา ยุกานนท์	ประธานคณะกรรมการ
๔. นายกิตติศักดิ์ รัตนวราหะ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๕. นางจิราภรณ์ เล้าเจริญ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๖. นางงามจิต แต่สุวรรณ	อนุกรรมการ
๗. นางณัฐนันท์ สว่างวงศ์	อนุกรรมการ
๘. นายธีรฤทธิ กลิ่นกุสุม	อนุกรรมการ
๙. นางสาวพัชรา พอจิต	อนุกรรมการ
๑๐. นางสาวอังคณา ใจกิจสุวรรณ	อนุกรรมการ
๑๑. นางสาวอุไร เล็กน้อย	อนุกรรมการ
๑๒. นางสาวฉัตรสุดา ศิริวงศ์	อนุกรรมการและเลขานุการ
ที่ปรึกษาคณะกรรมการ	
- นายอนุพร อรุณรัตน์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

รายชื่อคณะอนุกรรมการ คณะอนุกรรมการกิจการคนพิการ

๑. นายมณฑิเยร บุญตัน	ประธานคณะอนุกรรมการ
๒. นายกิตติศักดิ์ รัตนวราหะ	รองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. ศาสตราจารย์วิริยะ นามศิริพงศ์พันธุ์	รองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่สอง
๔. นางสาวเครือวัลย์ เทียงธรรม	อนุกรรมการ
๕. นางสาววิจิตา รชตะนันท์กุล	อนุกรรมการ
๖. นางสาววันทนีย์ พันธชาติ	อนุกรรมการ
๗. นายวิฑูต บุนนาค	อนุกรรมการ
๘. นายสุชาติ โอวาทวรรณสกุล	อนุกรรมการ
๙. นางอาทิตยา นรารวีชร	อนุกรรมการ
๑๐. นายสว่าง ศรีสม	อนุกรรมการ
๑๑. นายรัตน์ กิจธรรม	อนุกรรมการและเลขานุการ
๑๒. นางสาวพิมพ์ปญา อติสิริวัชร	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ ประกอบด้วย

๑. พลตรี ไอสถ ภาวิไล	ประธานที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๒. นายชูศักดิ์ จันทยานนท์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๓. นายธีรยุทธ สุขคนวิท	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๔. นางนุชจारी คล้ายสุวรรณ	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๕. นางพวงแก้ว กิจธรรม	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๖. นางวัชรา ธีวโพบูลย์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๗. นายศุภชีพ ดิษเทศ	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๘. นางสาวสรานัญภัทร อนุมติราชกิจ	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๙. นายสุพล บริสุทธิ์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๐. นายสุภรธรรม มงคลสวัสดิ์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๑. นายเอกกมล แพทยานันท์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๒. รองศาสตราจารย์ณัฐนียา ไตรรักษา	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

**รายชื่อคณะกรรมการ
คณะกรรมการปฏิรูปด้านสังคม กิจการผู้สูงอายุและสังคมสูงวัย**

๑. นางเพ็ญพักตร์ ศรีทอง	อนุกรรมการและที่ปรึกษา
๒. นายอำพล จินดาวัฒนะ	ประธานคณะกรรมการ
๓. นายยุทธนา ทัพเจริญ	รองประธานคณะกรรมการ
คนที่หนึ่ง
๔. นางจารุพันธ์ อึ้งภากรณ์	รองประธานคณะกรรมการ
คนที่สอง
๕. นายณัฐเมศวร์ เรืองพิชัยพร	อนุกรรมการ
๖. นายดารนัย อินสว่าง	อนุกรรมการ
๗. ศาสตราจารย์เกียรติคุณธรรมศักดิ์ พงศ์พิชญามาตย์	อนุกรรมการ
๘. พลเอก บุญลือ วงษ์ท้าว	อนุกรรมการ
๙. นายประกาศิต กายะสิทธิ์	อนุกรรมการ
๑๐. นางสาววิญญา เตียวกุล	อนุกรรมการ
๑๑. นางกรรณิการ์ บรรเทิงจิตร	อนุกรรมการและเลขานุการ
๑๒. นางสาวบุษยรัตน์ กาญจนดิษฐ์	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
ที่ปรึกษาคณะกรรมการ ประกอบด้วย	
๑. แพทย์หญิงพรรณพิมล วิปุลากร	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๒. นายพลากร วงศ์ทองแก้ว	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

รายชื่อฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน
สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส
วุฒิสภา

๑. นางสาวภิรมย์ นิลทัพ	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานคณะกรรมการ พัฒนาสังคมและกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส
๒. นางธนยา สิงห์มณี	นิติกรชำนาญการ
๓. นางสาวพิมพ์ปญา อติสิราวัชร	นิติกรชำนาญการ
๔. นางสาวธรรมรัตน์ ศรีทองกุล	นิติกรชำนาญการ
๕. นางเพชรรัตน์ มหาสิงห์	วิทยากรชำนาญการ
๖. นางจิตตินันท์ ศิริอังกานนท์	วิทยากรชำนาญการ
๗. นางสาวฉัตรสุดา ศิริวงศ์	นิติกรปฏิบัติการ
๘. นางสาวจิตรลดา งามอาจ	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
๙. นางสาวสุชาทิพย์ สมัครการ	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
๑๐. นายรุ่งเพชร งามพร้อม	เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน
๑๑. นายปิยะพงษ์ น้อยเจริญ	นักวิชาการสนับสนุนงานวิชาการ
๑๒. นางสาวนธิดา ศรีอุตะ	พนักงานสนับสนุนการประชุม
๑๓. นางสาวศกกลวรรณ พึ่งน้ำ	พนักงานสนับสนุนการประชุม

กลุ่มงานคณะกรรมการพัฒนาสังคมและกิจการเด็ก
เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส สำนักกรรมการ ๓ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
โทรศัพท์ ๐ ๒๘๓๑ ๙๒๒๕ - ๖ โทรสาร ๐ ๒๘๓๑ ๙๒๒๖